

MÄRTS

ORIENTEERUJA ORIENTEERUJA

2008

nr.1 / 105

KASAHHID SAID MK-FINAALIGA HAKKAMA

Lugejate arvamusel ajakirjast

LADVALÕIKUSKÄÄRID

200° pööratav lõikepea.
Nakkumis vastane pinnakate.
Täppislihvitud terad.

Mudelil StarCut 410
alumiiniumist teleskoopvars
pikkusega kuni 4 meetrit.

Ülekande- ja
tõmbemehhanismid
varre sees.

Schetelig
aastast 1991

**HULGIMÜÜK JA
TELLIMINE**

Ehitajate tee 148A
13517 Tallinn
Tel. 651 2950, 6512971
Faks. 651 2970, e-post:
schetelig@schetelig.ee
www.gardena.com

SUUREMAD EDASIMÜÜJAD:

TALLINN: ESPAK; BAUHOF; LAAGRI EHITUSMARKET; CERES AIANDUSKESKUS; HORTES AIANDUSKESKUS; HANSAPLANT AIANDUSKESKUS; NURMIKO AIANDUSKESKUS; SEEMI; RAFIMI AIA- ja LILLEKAUBAD; PRISMA; MAKSIMARKET; KODUEXTRA; SELVER; ANGROO EHITUSMATERJALID TARTU: BAUHOF PÄRNŪ: BAUHOF; FORAL; DECORA RAKVERE: NURGA ÄRI/ DECORA, Narva mnt. 24; BAUHOF, Ringtee 2 VILJANDI: BAUHOF, Reinu tee 29A; KAUPPLUS AED, Jakobsoni 13; AL NURGA AIAKESKUS, Puidu 17A KURESSAARE: AGRICENTER, Tallinna mnt. 61A; BAUHOF, Majaka 1, Sikassaare JÕHVI: NURGA AIAKESKUS, Tammsaare 55; BAUHOF, Narva mnt. 141 PÕLVA: BAUHOF, Jaama 12A HAAPSALU: HAVI KESKUS Jaama 13; BAUHOF, Tallinna mnt. 68A, Uuemõisa PAIDE: AIANDUSKAUBAD, Kesk-Väljak 10; KEILA: EHITUSMARKET, Paldiski mnt. 33A; TAPA: AL AIAKESKUS RAPLA: AIA ÄRI, Viljandi mnt.3 KÄRDLA: FAASION EHITUSMATERJALID, Põllu 32 NARVA: Narva Haljastus, Kalda 5C

SISUKORD:

- 4** Kasahhid suusaorienteerumises maailma tipus
- 8** Lumevaba suusaorienteerumine Eesti moodi
- 10** Noorte ja juunioride tiitlivõistlused Bulgaarias
- 12** Koondislased Sihval talvelaagris
- 14** Uuendused seiklussarjas Hansapank Xdream
- 15** ACG Winter Xdream 4 seiklussport
- 16** Harku ring
- 20** Aprilli-mai kalenderplaan
- 22** Vöasast väljas - Katrin Viilu
- 24** Ilvesteate ajaloost 1994-1998.
- 27** Lugejad arvavad
- 30** Sarmite kaardikool
- 30** Dr O-Trops
- 32** Võistluskutsed
- 38** Juhatuse otsused

Esikaanel: Kasahhimaal on suusaorienteerumiseks lund piisavalt

Foto: Sixten Sild

Järgmine Orienteeruja ilmub: nr 2/106 mais 2008

Kaastööd Orienteerujasse nr 2 saata hiljemalt 15. aprilliks.

Väljaandja: Eesti Orienteerumislit;
www.orienteerumine.ee

Peatoimetaja: Arvo Saal, tel 5531 235 arvo@joud.ee

Toimetus: ajakiri@orienteerumine.ee
Sixten Sild, Maret Vaher, Jürgen Einpaul,
Mihkel Järveoja, Kaidi Ruusalepp

Keeletoimetaja: Aili Miks

Kujundaja: Riju Johanson

Kojukanne: Eesti Post

Tellimine: Eesti Orienteerumislit
eol@orienteerumine.ee, tel/faks 6398 681

Tellimishind aastaks 200 krooni. Arveldusarve:
10220034030010 Eesti Ühispank

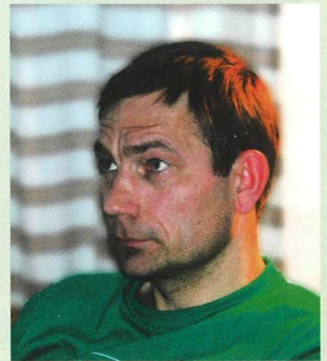
Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Kaastöid ei retsenseerita ega tagastata.

Toimetus ei vastuta kuulutuste ja reklaamide sisu eest.

Ajakiri Orienteeruja ilmub 6 korda aastas.

Talveunistus

Järjekordne talv on läbi saanud ja juba teist aastat jäänud riigi meistrivõistlused suusaorienteerumises pidamata. Üritasime küll eelmise aasta meistrivõistlusi detsembrisse lükata ja tõenäoliselt üritame teha sama ka sel aastal. Aga nagu mullu selgus, ei olnud abi sellestki, sest suures osas Eestist ei tulnudki kogu talve jooksul suusalund. Mõne tehislumega suusakeskuse najal suundsusatamist elus hoida ei ole aga võimalik.

Käesolevast ajakirjanumbrist leiате pikema loo eestlaste (ja mitte ainult) osavõtuta toimunud suusaorienteerumise MKsarja finaalettappidest Kasahstanis, mis olid osalejate hinnangul sportlikus mõttes suurepäraselt korraldatud.

Aga need etapid peegeldasid ka spordiala harrastatavuse negatiivse trendi jätkumist. Euroopast suhteliselt kaugesse Kasahstani saabus kõigest 60 sportlast kümnest riigist. Arusaadav, et need, kel MKsarja üldarvestuse kõrget kohta loota polnud, ei hakanud seda kulutust tegema. Aga kui kõigi Skandinaaviamaade koondiste esindajad justkui ühest suust kinnitasid, et raha ei ole ja suure vaevaga võideldi koduses alaliidus välja õigus saata kohale vaid MKsarjas kõrgeimatele kohtadele pretendeerijad, siis on asi ikka väga kurb.

Parem ei ole lugu ka maailma suurima suusaorienteerumise (ja küllap ka orienteerumisjooksu) riigi, Venemaaga. Moskvas valiti sügisel alaliidule uus president ja talvel selgus, et eelmine juhtkond oli jätnud tegemata mõned formaalsused, mis on vajalikud alaliidu akrediteerimiseks valitsuses.

Venemaal peab iga spordialaliit 3-4 aasta järel esitama ministeeriumile teatud aruanded ja dokumendid ning taotluse jätkuvaks akrediteerimiseks. Kui jätta see tegemata, siis on riigi rahakraanid alaliidu jaoks kinni. Sellega seletub näiteks 13kordse suusaorienteerumise maailmameistri Eduard Hrennikovi kõrvalejäämine Euroopas toimunud MKetappidest. Millal vene orienteerumine sellest seisust välja rabeleb, ei ole esialgu teada.

Kasahstanis istus ühel õhtul koos tugevamate koondiste ja IOF esindajate vestlusring, kus arutati spordiala perspektiive. Kõigi probleemide kiuste terendab ees Sotši olümpia, mille valikalade hulka suusaorienteerumine endiselt pürib. Vene orienteerumislobistid igatahes tegutsevad ja väidetavasti on kaks peamist konkurenti valikala kohale jääpall ja suusaorienteerumine. Mõlemal alal on Venemaa maailma tipus, kuid kõigest 4-5 riigis harrastatavas jääpallis jagatakse välja vaid 1 medalikomplekt ja Venemaa jääb seal enamasti Rootsile alla.

Suusaorienteerumise neljal distantsil võitsid venelased mullusel MMil aga näiteks kõik kullad nii meeste kui naiste arvestuses. Oma sportlaste edukus olümpia programmi lisataval alal ei ole kindlasti vähetähtis argument.

Iseküsimus on see, millist suusaorienteerumisa olümpial pakkuda. Juba rääkisid vestlusringis kõik julgesti labürintidest, venelaste orient-show'st, märkeorienteerumise skiothlonist jms., mis alles mullusel MMil väga uudsetena tundusid.

Kogu orienteerumismaailm on teelahkmel ja otsib uusi võistlusvorme. Sümbolne on siinkohal seegi, et Eestis toimus sel talvel vaid kaks suusaorienteerumisüritust, mis mõlemad olid märkeorienteerumise uusversioonid ja millest üks toimus lumepuudusel joostes.

Toredat talvist alternatiivi pakkusid meile juba teist aastat Jüri ja Jaan Tarmak siseorienteerumise sarja näol. Kui talved jäävad lumeta, siis kolivad suusatajad tunnelitesse ja orienteerujad spordihallidesse? Mõtleme veel!

Kohe-kohe kärgatab suvehooaja avapauk ja hoidkem põialt, et Karjalaskevõistlusel ülearu paksus lumes ei peaks jooksma!

[SIXTEN SILD]

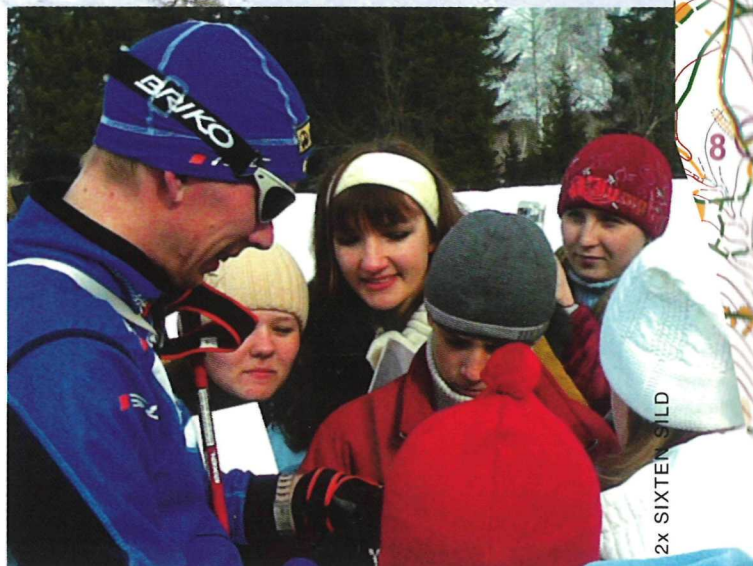
Kas pealkirjas väidetu võib tõesti tõi olla? Kiire pilk tänavustesse, Kasahstanis toimunud viimaste MK-etappide lõpuprotokollidesse räägib ju selget keelt vastupidisest – korraldajamaa esindajad on peaaegu eranditult hõivanud ühtse nimekirjana tulemustelehe viimased read.

Sealsete MK-etappide sünnis, arengus ja läbiviimises vahetult osalenuna julgen sellele vaatamata väita, et pealkirjas on suur tera tõtt. Nimelt ei saa spordis ühe riigi kuulumist nõ. maailma tippu siduda pelgalt mõne eduka sportlase tipp tulemustega, kui tulemustel puudub tugev seos konkreetse spordiala arengutasemega selles riigis.

Võib tuua küllalt näiteid, kus mõnda riiki esindav tipp sportlane isegi ei ela selles riigis ning spordiala harrastajaskond seal praktiliselt puudub. Ühe riigi sportlaste edukus on seega vaid üks mitmest ala arengu kriteeriumist. Milliseid kriteeriume siis veel on? Need on ala harrastatavus, harrastajate organisatsiooniline struktuur ja keskmine sooritustase, osalemine rahvusvahelises spordielus ja suutlikkus korraldada tipp tasemel rahvusvahelisi (tiitli)võistlusi.

Just viimatimainitud kriteeriumid on aluseks pealkirjas esitatud väitele. Kasahhide (õigem oleks küll öelda kasahstanlaste) poolt esmakordselt väljavõidetud MK-etappide korraldamisõigus tõi neile lõpptulemusena ootamatult palju au ja kuulsust. Maailma eliidilt tuli võistlustel osalemise järel üksmeelne hinnang – tänavuse suusa-O hooaja parimad MK-etapid!

Püüan arutleda, kuidas see siis nii läks. Enne

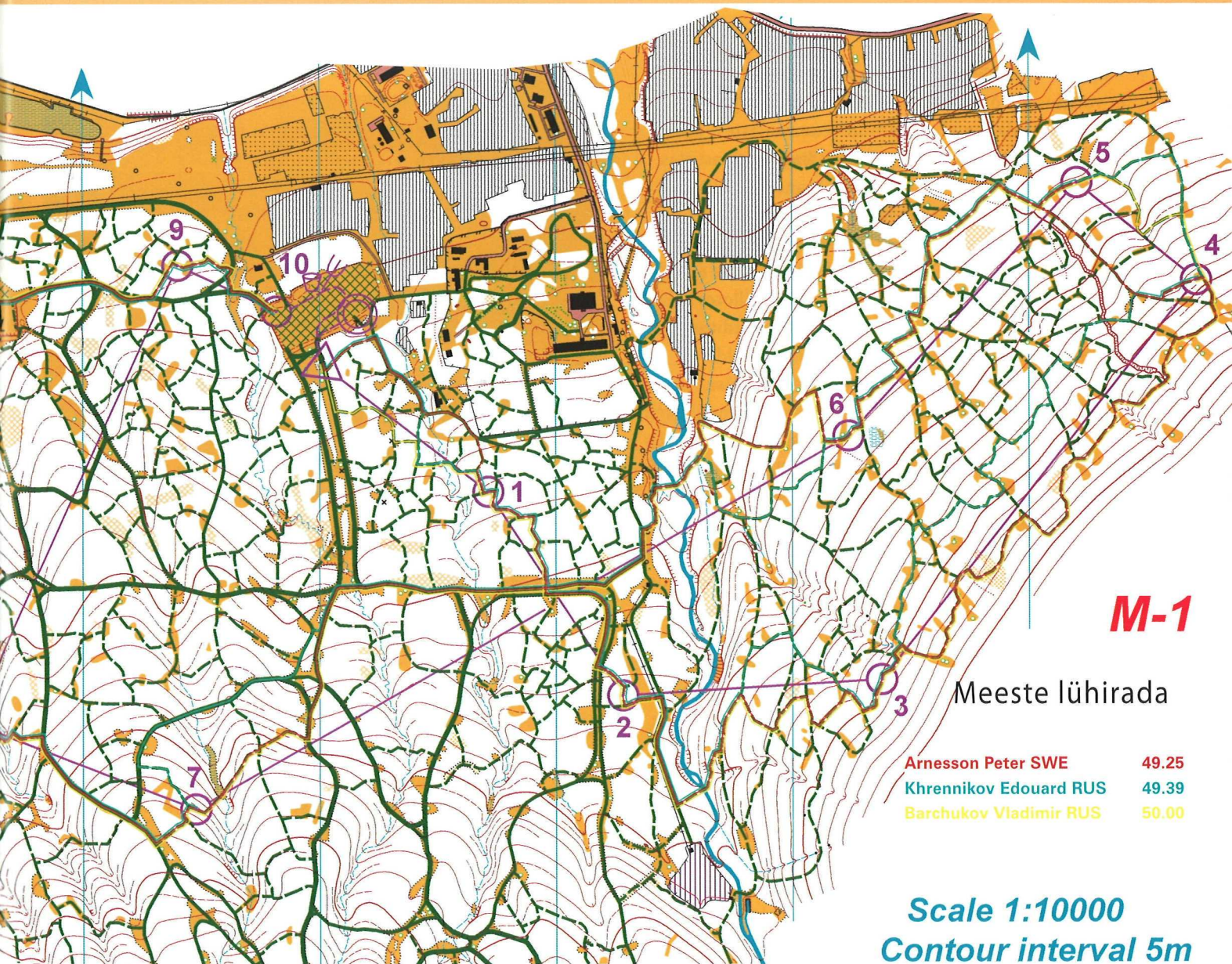

Meeste sprindi võitja Matti Keskinarkaus tipporienteerujale harjumatus rollis – autogrammikutide piiramisrõngas.

Kasahstanis toimunud finaali toimusid etapid Rootsis, Šveitsis ja Bulgaarias, mis on kõik 1961. aastal asutatud Rahvusvahelise Orienteerumisliidu (IOF) asutajaliikmed ning seega ülikogenud orienteerumisriigid. Kõigil on kogemustepagasis ridamisi suurvõistluste, sealhulgas ka maailmameistrivõistluste korraldamisi.

Kasahstan oli NL koosseisu kuuludes orienteerumisspordis vähearenenud piirkond ning sai IOF liikmestaatuse alles 1990ndatel, pärast NL lagunemist. Ainuke seni seal toimunud rahvusvaheline tiitlivõistlus on olnud APOC ehk Aasia ja Vaikse ookeani regiooni riikide meistrivõistlused orienteerumismisjooksus 2004. aastal.

Just edukalt korraldatud APOC andis Kasahstani orienteerumise eestvedaja(te)le innustust astumaks järgmist sammu integreerumisel rahvusvahelise orienteerumismaailmaga. Tõe hvides tuleb ära märkida, et ka APOC korraldusõigust

ei saanud Kasahstan lihtlabase küsimise peale. Selle õiguse andmiseks vajas regiooni otsustav organ tunnustatud asjatundja heakskiitu.

Nagu palju kordi varemgi uutes riikides orienteerumisele elu sissepuhumisel, said kaaluks tundud rootslasest orienteerumismisjonäri Per-Olof "Peo" Bengtssoni tunnustavad sõnad. Oma hinnangu andis ta pärast põhjalikku visiiti korraldajakandidaadi juurde. Ülikogenud maailmaränduri vaist ei eksinud. Vaatamata vähesele kogemusele said korraldajad tänu ülipüüdlikkusele, entusiasmile ja õigesti valitud abilistele hakkama menuka suurvõistlusega.

MKetapid on piirkondliku tähtsusega APOCist muidugi kraadi või paari võrra kangem sündmus. Need toimusid IOFi egiidi all ja esmakordse korraldustootluse puhul kasutas IOF sama skeemi, millest äsja juttu oli: aasta enne võimalikke MKetappe saadeti kohale suusaorienteerumise võimalusi hindama oma "emissar". Teatud parameetrite sobivuse tõttu osutus selleks allkirjutanu.

Mulluse kontrollvisiidi muljeid jagasin "Orienteeruja" lugejaga aastataguses ajakirjanumbris. Hinnang elu ja suusaorienteerumise võimalikkusele Ida-Kasahstanis ning

korraldajate MK-suutlikkusele sai positiivne ja sellega sai lõplik otsus võistluste toimumiskoha suhtes langetatud.

Edasine tähendas nende MKetappide korraldamise muutumist ühele inimesele vähemalt aastaks elu põhisisuks ja -eesmärgiks. Tema nimi on Irina Štšeglova, kellest lisan kohe, et tegemist on Kasahstani orienteerumiselu peamise mootori ja treeneriga ühes isikus.

Ida-Kasahstani oblasti keskusest, Ust-Kamenogorski linnast pärit inimesena juhib ta lisaks orienteerumisspordi riiklikuks treeneriks olemise ka Ida-Kasahstani orienteerumise föderatsiooni, mis meie oludesse ülekantuna tähendaks piirkondliku klubi juhtimist.

IOF *adviser*'i ehk volinikuna tuli mul korraldajate nõustamiseks mullu septembris ette võtta veel teinegi tuur kaugemale maale. Nii kujunes meil korraldajatega juba üsna detailne nägemus tulevase suurvõistlusest. Küsitavusi ja lahendamata probleeme oli tol hetkel kuhjaga ja tuli aina juurde. Lootus positiivsele lõplahendusele siiski säilis.

Peakorraldaja raugematu energia ja head organisatoorsed võimed ning stabiilse, isikliku sõprussuhtega seotud orienteerujast peaspansori olemasolu olid aluseks.

Just sel arenguetapil kinnistus mul veendumus, et võistlused võivad olla edukad, sest strateegilised korraldusvaldkonnad olid antud venemaalastest professionaalide kätte. Kaartide ja radade eest vastutas Kasahstanist pärit Uraali mees Aleksandr Novikov, kelle meeskonda MK-etappidel kuulusid veel neli ühest Lõuna-Uraali külast sirgunud lumesaani "Buran" juhti.

Ajavõtt, protokollid, on-line KPd ja tulemuste edastamine internetis lasus moskvalase Dmitri Naljotovi õul, kes sai hakkama vaid ühe, Peterburist "imporditud" abilisega. Korraldajate armeed aitas peakorraldajal kamandada Moskva orienteerumisdünastia võsu Aleksei Remi poeg Kuzmin, kes igapäevatoos on ilmselt ühe maailma suurema spordikooli direktor. Spordikooli hingekirja kuulub üle 3000 õpilase kogu Moskvast ning peamised harrastatavad alad on orienteerumine ja male!

Kui need valdkonnad on tippspetsialistidega kaetud, siis on alus heatasemelisteks võistlusteks olemas. Üldmuljet on suhteliselt raske, kuid siiski võimalik rikkuda sellistes sektorites nagu majutus, olme, toitlustamine, transport, tseremooniad ja üldine atmosfäär. Just nendes lõikudes tulid välja korraldajate trumbid. Keelebarjääride ületamiseks määrati igale võistkonnale appi kõrgkoolis inglise keelt tudeeriv neiu, kes kõik väga innukalt väliskülalisi abistasid ja nendega kiiresti sõbrunesid.

Korraldajate kogemuste ja informeerituse puudumise korvasid enamasti lahke suhtumine, naeratused ja hea pealehakkamine, mille abil kõik sai lahendatud. Ametnike ja kohalike sportlaste suhtumine väliskülalistesse tuletas meelde meid endid 1990ndate algul.

Avatseremoonial linna keskväljakul osales kogu oblasti koorekiht ning hinnanguliselt paarituhandepealine pealtvaatajate hulk jahmatas kõiki võistlejaid. Peale võimlemisrühmade esinemise pakuti avamisel vaatamiseks ka demoversiooni tänapäevastatud reeglite järgi harrastatavast kasahhi rahvusspordist. See seisneb ratsanike võistkondade poolt üksteiselt kitse- või lambakorjuse ülelöömist ja steppi peitmises. Originaalis kestvat see tagaajamine kuni 24 tundi jutti ja lõppevat mängu käigus hästi läbiklopitud liha ühise prepareerimise ja manustamisega!

MK toimumispäiga, Ridderi (end. Leninogorsk) kaevanduslinna linnapea võttis pidulikult vastu kõigi võistkondade esindajad, jagas neile kingitusi ning osales peoperemehena ka lõpubanketil.

Bankett, mis toimus viimase võistluspäeva õhtul, kujunes korraldajate ja võistkondade ühiseks vennastumispeoks. See pani kogu tänavusele MKsarjale väärilise punkti.

Kõige positiivse taustal olid kohaliku kultuuri ja olustiku veidrused külaliste jaoks vaid põnevateks vaheseikadeks ja naljaga pooleks võetavateks elamusteks, mis jäävad seda reisi mälestusi vürtsitama. Ei saa ju süüdistada võistluse

korraldajaid hoonete ja infrastruktuuri üldise seisukorra viletsuses (võrreldes näiteks tänast 15aasta taguse Eestiga), kohalike toitumistavade iseärasustes jms.

Kuna korraldajad võtsid püüdliselt kuulda kõiki eelnevalt saadud juhtnõude, ei juhtunud kogu nädala jooksul ühtegi suuremat apsu, kui välja arvata ühe Ukraina koondise mees- ja Venemaa koondise naisliikme omandi osalist vargust võistluskeskuseks olnud spordikoolis. Kogenud direktori ja kasvatajate abiga lahendati see kiiresti.

Heaks näiteks korraldajate poolt kordasaadetu kohta on internetiühendus. Enne võistlusi oli spordikoolis vaid paar analoogtelefoni. Võistlusteks paigaldas riigiettevõtte Kazakhtelekom sinna satelliitsidel toimiva internetiühenduse koos traadita levialaga. Internetiühendus loodi ka 12 km kaugusel asuvasse puhkebaasi, kus kaasaegsemate tingimuste tõttu elas lõviosa võistlejaist.

Hea tahte margina transportisid korraldajad omal kulul kõik osalejad nende saabumisel Ust-Kamenogorskist 100 km kaugusel asuvasse Ridderisse ning tagasi. Puhkepäeval korraldati põhjalik ekskursioon kohalike vaatamisväärsuste tutvustamiseks. Kõigile jagus ohtrasti võistluse sümbolika meeneid, akrediteeritud ajakirjanikke oli Kasahstani TV- ja raadiokanalitest ning ajalehtedest ligi paarkümmend (lisaks neile Olavi Mäki soomlaste "Suunnistajast"), pealtvaatajaid toodi võistlusareenile kohale eribussidega jne.

Kõik rääkis sellest, kui oluline on see orienteerumisvõistlus kohalikele ühiskonnale. Sama suurt tähelepanu otsib iga spordiala ja orienteerumine on siinkohal enamasti vaeslapse olukorda jäänud. Pole siis midagi imestada, et isegi skandinaavlased nimetasid MK-finaali Rootsis toimunud etappidest paremaks, sest seal oli kõik väljaspool võistlusradu toimuv ülimalt leige ja lakooniline.

Nagu alati, on üks oluline tegur võistluste korraldamise juures ilm. Seekord pakkus ilmataat laia valikut igale maitsele. Kui esimestel öödel külmetas ja lasi päeval päikesel paista, oli lõpuks kaks päeva-ööd suurt sula ja vihma ning meetrine lumekiht kahanes silmnähtavalt. Mis aga kõige hullem – rajast hakkasid läbi vajuma kepid ja kohati isegi

suusad. Seda vaatamata raja pidevast lumesaaniga kokkpressimisest.

Võistlustele see siiski saatuslikuks ei saanud. Pidevas vihmas toimunud pehme rajaga teatevõistluse puhul nentisid kõik üksmeelselt, et see jääb neile kauaks meelde.

Ei saa jätta mainimata, et Ridderis tegid oma debüüdi rahvusvahelisel orienteerumisareenil Kirgiisia sportlased.

Nimelt olid Kasahstani spordivõimud väga huvitatud veel mõne Aasia riigi osalemisest, kuna kasahhid said äsja 2011. aasta Aasia talimängude korraldamisõiguse ning orienteerumine on vähemalt esialgu seal kavas.

Kirgiisia on esialgu IOFis vaid ajutine assotsieerunud liige, mis ei anna neile MKvõistlustel osalemise õigust. Seetõttu tegime võistkondade esindajate nõusolekul otsuse, et kolm Kirgiisi noormeest stardivad väljaspool võistlust stardiprotokollil lõpus.

Protokollil lõppu jäid ka nende tulemused, aga märk sai maha – Kirgiisia

3x SIXTEN SILD

Meeste pika raja autasustamine. IOF asepresident Hugh Cameronile (AUS) assisteerib rahvariides kasahhitar.

Teade

M21, 16 KP, 7 010 m

1. Sweden	1:43.16,8
Johan Granath	35.30,0
Peter Arnesson	34.12,4
Erik Rost	33.34,4
2. Russia	1:45.29,5
Andrei Grigoriev	35.27,4
Mihhail Sorokin	34.17,9
Kirill Veselov	35.44,2
3. Finland	1:46.41,2
Jarkko Urpalainen	35.09,0
Matti Keskinarkaus	35.36,5
Staffan Tunis	35.55,7

W21, 14 KP, 5 700 m

1. Russia	1:28.47,1
Olga Novikova	29.06,8
Maria Šilova	29.47,8
Tatjana Vlasova	29.52,5
2. Finland	1:29.37,5
Kirsi Vanhalakka	29.54,2
Liisa Anttila	28.37,9
Hannele Valkonen	31.05,4
3. Russia	1:34.16,0
Julia Bronnikova	30.04,4
Natalia Tomilova	32.03,8
Olga Ševtšenko	32.07,8

Lühirada

W21, 15 KP, 8 610 m

1. Tatjana Vlasova	Russia	38.11
2. Liisa Anttila	Finland	39.45
3. Maria Šilova	Russia	41.26

M21, 21 KP, 11 700 m

1. Peter Arnesson	Sweden	49:25
2. Eduard Hrennikov	Russia	49:39
3. Vladimir Bartšukov	Russia	50:00

Tavarada

W21, 28 KP, 14 750 m

1. Tatjana Vlasova	Russia	1:17.28
2. Liisa Anttila	Finland	1:18.46
3. Maria Šilova	Russia	1:19.07

M21, 34 KP, 21 450 m

1. Erik Rost	Sweden	1:42.29
2. Andrei Lamov	Russia	1:43.02
3. Eduard Hrennikov	Russia	1:44.13

Sprint

W21

1. Tatjana Vlasova	Russia	12.15,6
2. Olga Novikova	Russia	12.24,0
3. Julia Bronnikova	Russia	12.32,3

M21

1. Matti Keskinarkaus	Finland	13.08,8
2. Eduard Hrennikov	Russia	13.09,0
3. Andrei Lamov	Russia	13.15,3

orienteerujate debüüt rahvusvahelisel areenil on tehtud.

Lühidalt sportlikest tulemustest

Ettearvatult domineerisid Skandinaavia- maade ja Venemaa sportlased. Meesteklassis kindlustas rootslane Erik Rost oma MK üldvõidu ensekindla võiduga ühisstardist pikal rajal ning tõi ka teatesõidus kuldmedalid Rootsi meeskonnale. 13kordne venelasest maailmameister Eduard Hrennikov koges rohkesti ebaõnne, kaotades sprindis kulla 0,21 sekundiga soomlasele Matti Keskinarkausele, murdes kepi pikal rajal ning olles võistkonnakaaslase eksimuse tõttu tühistatud teatemeeskonnas. Siiski jäi tema saagiks kaks teist ja üks kolmas koht.

MK-sarja üldarvestuses võib meeste tulemustes üllatusteks lugeda vaid ühe venelase jõudmist esikuuikuisse, – Andrei Lamov oli kolmas ning visa tšehh Ondrej Vodrachka platseerus kõrgele kuuendale kohale.

Naistest kordas mulluse MMi edu venelanna Tatjana Vlassova, võites kõik neli ala. Kaks hõbedat noppis temaga MKsarja võidu pärast heidelnud soomlanna Liisa Anttila, kes jäi teiseks ka üldjärjestuses. MK-sarja kokkuvõttes jõudis kaheteistkümne parema naise hulka peale venelannade ja soomlannade vaid Norrat esindanud kuuendal kohal lõpetanud Marte Reenaas.

Kahjuks ei käinud Kasahstanis Eesti sportlastel. Kaalutlused selle taga olid arvatavasti samad, mis mitmete teiste riikide sportlastelgi – kauge ja kallis reis ning kui MKsarjas on varasem seis vilets, ei aita enam ka finaaletapid kõrgele kohale.

Võimalik, et lähiaastatel avaneb orienteerujatele siiski hea põhjus seda huvitavat Kesk-Aasia riiki külastada. Ehk antakse neile korraldada mõni uus suurvõistlus kas suusaorienteerumises või hoopis orienteerumisjooksus. Kirjutasin juba eelmisel aastal, et Kasahstani orienteerumise suursponsoril on mees mõlkumas orienteerumisjooksu MMi korraldamine.

Kõigepealt tuleb aga oodata, kuni peakorraldaja ennast välja puhkab, sest nagu Rootsi koondise treener banketil tänuõnu lausudes märkis, oli Irina aasta tagasi õnneks olnud piisavalt hullumeelne (i.k. *crazy enough*), et selline koorem enda õlule võtta ja ta on nüüd korraliku puhkuse ära teeninud.

Saatja: Kuno Roba
 Kuupäev: 19. detsember 2007 11:27
 Teema: [OR.TEATED:724] EMV
 suusaorienteerumises 25.12 - 26.12.07
 ei toimu

Lähtuvalt lähipäevade ilmaprognoosist ei toimu 2007.a Eesti meistrivõistlusi suusaorienteerumises Lääne - Virumaal Lossijärvel.

Mälestame kadunukest ja meenutame hea sõnaga

Saatja: Kuno Roba
 Kuupäev: 07. märts 2008 20:01
 Teema: [OR.TEATED:811] EMV-d
 suundsuuutamises

Rakvere OK analüüsib hetkel kasutada talviste meistrivõistluste läbiviimiseks järgmist nädalavahetust (15 - 16.03).
 Informeerime Teid olukorrast maastikul ja sellest, kas võistlus toimub või mitte hiljemalt teisipäeval.

Saatja: Raul Kudre
 Kuupäev: 11 January 2008 07:54
 Teema: [OR.TEATED:743] PXLva
 MV 12-13 jaanuar ei toimu

Tere varahommikut!

Põlva MV suusa-orienteerumises 12-13 jaanuar ei toimu. Lükkame võistlused määramata ajaks edasi ja ootame lund juurde.

Taustast - neljapäeva õhtupoolikul raja läbi suusatanud, oli metsaalune kehvast olukorrast, kuid teed väga hästi sõidetavad. Täna ööseks lubas ilmteade Kagu-Eestisse väikseid külmakraade, kuid jätkuvad on plusskraadid, lisandunud tugev tuul ja maastikul on lume olukord oluliselt muutunud. Ööga on lumi muutunud lumesupiks ja märjaks. Hinnanguliselt 30% rajast on homseks olematu.

Värskas OK Peko rajameistrid täna hommikul maastiku ülevaatusel otsustasid, et ei taha tekitada võistlust, kus joostes saab kiiremini kui suusatades.

Saatja: Kolla
 Kuupäev: 16. veebruar 2008 19:31
 Teema: [OR.TEATED:788] Eesti MV
 mXrketeade on edasi lXkatud

Eesti MV märketeasusutamises väljakuulutatud ajal ei toimu. Võistluste hilisemast toimumisajast teavitavad korraldajad ja EOL-i juhatus täiendavalt siis, kui on olemas vajalikud looduslikud eeldused võistluse korraldamiseks.

Kolla Järveoja

Saatja: Kuno Roba
 Kuupäev: 11.märts 2008 21:02
 Teema: [OR.TEATED:815] EMV
 suusaorienteerumises ei toimu

EMV-d suusaorienteerumises 15. - 16. märtsil ei toimu. Mõõdunud nädala talveidüll lõppes järsult, tänane +8°C Lossijärvel kuivatas lumevaiba kiiresti. Selles olukorras peame tegema otsuse, et 15.-16. märtsiks planeeritud Eesti meistrivõistlused jäävad ära.

Rakvere OK

LUMEVABA suusaorienteerumine

Eesti moodi

MIHKEL JÄRVEOJA

Eesti meteoroloogia ja hüdroloogia instituudi andmeil oli tänavune talv erakordselt soe – keskmiselt 6 kraadi võrra soojem kui tavaliselt. Kolme talvekuu keskmine temperatuur oli Eestis +0,5°C normiks peetava -5,5°C asemel. Suusaorienteerumise Eesti meistrivõistlused jäidki pidamata, seda juba teist aastat järjest. Väiksemad võistlused peeti joostes. Riigis on segadus, sest keegi ei tea, kes on vabariigi parim suusaorienteeruja.

Suusaorienteerumise koondis tegutses aga plusskraadide kiuste ning selleks aastaks koostatud laagrite ja võistluste kalender oli peatreener **Raul Kudre** sõnul mitmete aastate parimaid, kui mitte isegi kõige parem.

„Suvine ettevalmistus lasus iga sportlase oma õlul. Siiski on vaja teha kohustuslikke treeningkogunemisi suusaerialast ettevalmistust silmas pidades, sest lõppude lõpuks taanduvad tulemuste vormistamised või vormistamata jätmised siiski kaardilugemistehnika taha. Suvel on võimalik talve imiteerivaid harjutusi väga hästi teha,“ selgitab Kudre vanu, ent kõige lihtsamaid tõdesid.

Oktoobri lõpul suundus koondis **Soome Jämi suusa-tunnelisse**, kus sai teha 6 kvaliteetset suusasõitu. Varsti pärast seda, 9. novembril avati kasutamiseks ka Tehvandi kunstlumerada, mis imekombel püsis kuni 13. märtsini. Nii oli tegelikult suusatamisvõimalusi Eestis tervelt 125 järjestikusel päeval. Siiski, räägime me ju suusaorienteerumisest.

Novembri lõpus algas esimene pikem **lumelaager Rootsisis Orsa Grönklittis** – kohas, kus järgmisel aastal

toimuvad juunioride MMvõistlused ning just selle pärast see laagripaigaks valitigi. Lumeolud olid Rootsisis head ja esimest korda sai koondis nädalase laagri lõpus kaarditreeninguid teha.

Analüüsid aga sportlastega laagri tulemuslikkust, tõdeti, et Orsa olud ei olnud just parimad, pidades silmas kogu talve ettevalmistust. Õhtuste, pikema kestvusega treeningute läbiviimiseks puudus vajalik mahus valgustatud radu. Kaarditehniliselt poolelt sai koondis muidugi aimu, millistel maastikel tuleb järgmisel talvel võistelda, kuid talvehooajale vajalikku suusaettevalmistust laagrist ei saadud. „Kindlasti on tulevikus mõistlik jätkata juba varasematel hooaegadel läbiproovitud Põhja-Soome suusakeskuste kasutamist, et tagada kogu hooajaks vajalik suusakilomeetrite hulk,” arvab üks koondise juhendajatest **Kuno Rooba**.

Väsitavale laagri järgnes kohe esimene **MK etapp Idres**. Laagriväsimust kinnitas nii peatreener Raul kui ka osalejad ise. Aga need võistlused olidki rohkem treeningu eest ning suuri tulemusi oleks olnud patt oodata – põhiettevalmistus oli ju suunatud tulevastele tiitlivõistlustele.

„Noored tegelikult natukene üllatasid mind korralike tulemustega, ehk ainult väikeste kaotustega Rootsi eliidile,” oli Raul optimistlik. Olukord tundus olevat hea ning vorm tõusuteel. Täiskasvanud ei jäänud oma tulemustega (vt tabelist) rahule. **Even Toomas** (OK Peko) pingutas novembri treeningutega veidi üle ning **Taavi Nurm** (OK Põlva Kobras) tõi põhjusteks samuti vähesed kaarditreenni võimalused ja liiga napi puhkuse. Järgmistest välisvõistlustest Even enam osa ei võtnud, sest ülikool nõudis oma aja ning võistlused langesid vahel kokku eksamiperioodiga.

Seejärel olid plaanis kodused võistlused ja Läti MV, mis aga lumepuudusel jäid ära. Pikk võistluspaus jättis suusaettevalmistusele väga suure pitseri ning selleks ajaks saavutatud vorm kas langes või lihtsalt ei jätanud tõusu. Ometi ootasid ees tiitlivõistlused Bulgaarias.

„Enne MM püüdsime veel päästa, mida päästa andis. Korraldasime Kuno Roobaga **suusa-o treeningu Haanjas** ja noortega läksin vahetult enne MMi Soome **Lappenrantsse** võistlustele,” põhjendas Raul kiireid plaanimuutusi. Enne seda jõuti osaleda ka Lätis Daugavpilsis toimunud võistlusel.

Lappenranta stardid näitasid aga selgelt, et noored ei ole sellises sõiduvormis, mis lubaks Bulgaarias häid tulemusi näidata. Treener selgitas oma kahtlusi järgmiselt: „Juuniorideklassi poisid kaotasid mulle samal rajal mõlemal päeval. Vaheaegu võrreldes ei olnud nende liikumises näha särtsu. Polnud ka häid vaheaegu, sõiduetappidel peaksid nad minust tavaliselt mööda lendama!”

Täiskasvanutest käisid Taavi Nurm ja **Tarvo Klaasimäe** (OK Ilves) jaanuari keskel Šveitsis Euroopa MVI. Kohad olid tagasihoidlikud ning Taavi tõi ühe põhjusena välja probleeme aklimatiseerumisel (võistlused toimusid 1700 m kõrgusel). „Alles viiendal päeval pärast kohalejõudmist sain

hingamise korda, siis oli aga juba liiga hilja,” nentis Taavi, kes detsembris oli ka 2 nädalat olnud haige.

Veebruari keskel toimusid Bulgaaria lõunaosas Rila mägedes üheskoos nii noorte EM, juunioride MM kui ka täiskasvanute MK etapid. Eestlasi oli stardis kõigil kolmel puhul. Noortest **Daisy Kudre** ja **Sander Linnus** (mõlemad OK Peko), juunioridest **Ain Roosimägi**, **Joonas Oja** (mõlemad OK Rakvere), **Tiit Toomas** (OK Peko), **Mirjam Rauba** (OK Võru) ja **Piibe Tammemäe** (OK Orvand), täiskasvanutest Taavi Nurm. Sellest, kuidas noortel läks, loe lähemalt Kuno Rooba arvamusel.

„Bulgaaria MK ebaõnnestus mul samuti täielikult, nagu ka kogu tänavune hooaeg,” võtab Taavi oma esitlused lühidalt kokku. Et Šveitsi MK peamist ebaõnnestumise põhjust vältida, rentis Taavi Nurm enne Bulgaariat alpimaja telgi. „Hingata oli küll lihtsam, aga sain endale enne mingi kõha külge ning alpitelk ilmselt võimendas seda, võistlustel olin ikkagi jõuetu,” analüüsib ta tagantjäreli. Bulgaarias olid väga huvitavad rajad ning hästi ettevalmistatud ning kvaliteetsed kaardid.

Taavi ei kavatse püüsi siiski põõsasse visata ning jätkab tõsist harjutamist. Peamine eesmärk on terve püsida. Järgmisel aastal on ka orienteerujatel oma Tour – Ski-O-Tour.

Aga ikkagi, jutt suusaorienteerumisest Eestis viimaste aastate kontekstis on nagu kiilakale kammist rääkimine. Lumepuudus on see, mis paneb koondise kokku kuivama ning ega tooda uusi tugevaid tippsportlasi harrastajate hulgast. Samas olen mina ja on ka kõik teised suusatamis- ja orienteerumispisikuga nakatunud inimesed kindlad, et kui lumi tuleb, tulevad ka suusaorienteerujad uuesti välja, pühivad tolmu suuskadelt ning selgitavad oma ala meistrid. Atmosfääri tsirkulatsioon jätab meile lootuse – Eesti paikneb piirkonnas, mida võib mõjutada ka arktiline õhumass. Ootame püsivaid põhjatuuli.

„Mina ise ka fännan suusaorienteerumist ja selle pärast ka selle ala küljes olen. Järgmise aasta Rootsi MMni püüan noori aidata, kuid 100% panustada ei saa,” on Raul Kudre viimased sõnad.

Tiit Toomas võistlusrajal.

Noorte ja juunioride tiitlivõistlused toimusid Bulgaarias Rila mägedes

[KUNO ROOBA] koondise esindaja

Koondise reis algas Tallinna lennujaamast hommikul kell seitse. Kogu koondise põhiprobleemiks oli kaasa võetud varanduse mahutamise lubatud kaalu piiridesse. Tõstisime siis asju ühest kotis teise ja lõpuks saime ilma täiendavate väljaminekuteta lennukile. Vahemaandumine Prahas oli ülijärsk ja kohati hirmu tekitav. Edasi lendasime Sofiasse juba koos Norra, Läti ja Tšehhi koondistega. Lend läks hästi, ainult ajaliselt viibis väljalend ligi tund aega. Sofias oli korraldajate buss vastas ja arvasime, et mis see 200 km siis Dospati ikka ära ei ole! 3 tundi ja olemegi kohal. Läks aga 6 ja veel veidi pealegi. Õnneks saime õhtul veel süüa ja ka majutusega seotud asjad korda.

Kolmapäev, 13.02.08 – näidisrada

Meie päevaplaan sisaldas sel päeval varavalges ärkamist ja söömist, et bussile jõuda. Bussiga saime sõita sel ja järgnevatel päevadel kõvasti: üks tund maastikule ja teine tagasi. Bussis tundsin äkki, et väga paha on olla. Mäed, kõrgust 1700 meetrit ja peale, tekitasid selle tunde. Käisin küll enne äratulemist paar korda Tapa Männikumäel, millel kõrgust 117 m, aga sellest vist jäi eelnevaks aklimatiseerumiseks väheseks. Usun, et sama tundsid ka võistlejad.

Üldjoontes olime aklimatiseerumisega seotud probleemideks valmis ja teadlikud, et võrdselt suudame võistelda pühapäevast alates. Nädal varasemaks kohaleminekuks meil kahjuks rahalised võimalused puuduvad.

Võistlusmaastik ise mingit üllatust ei pakkunud. Suured mäed ja otsustavad teevalikud said määravaks. Lund oli maastikul üldiselt piisavalt, ainult mõnedel metsastel lõikudel oli jääne. Laskumised olid aga kiired ja kitsad.

Neljapäev, 14.02 – sprint

Sõitsin esimese bussiga kohale ja alustasin suuskade ettevalmistamist. Kraadis lund, joonistasin pilvede kuju ja aina määrasin. Hommikul 8.30 on väljas -18 kraadi, võistluse ajal aga vaid paar kraadi külma. Suusad libisesid meil sel päeval hästi. Meie võistlejatest tegi seekord normaalse soorituse ainult **Tiit Toomas**, kes veel enne esimest otsustavat teevalikut oli teisel kohal. Paraku eksisid kõik meie noormehed otsustavatel valikutel.

Kahjuks ei osanud poisid isegi pärast võistlust tehtud

analüüsis ühte õiget teevalikut esimese hetkega märgata. Kõik meie võistlejad kurtsid, et ei jõudnud sõita.

Reede, 15.02 – pikk rada

Võisteldi samal sprindimaastikul. Hommikul tavalised suuskadega seotud ettevalmistused, lisaks jootmine võistluse ajal. Kui sprindis võistlesid **Sander Linnus** ja **Daisy Kudre** endast vanematega juunioride arvestuses, siis sellel päeval on neil võimalus püüda kõrgeid kohti omaealistega konkureerides.

Paraku eksis Daisy kohe stardist lahkudes ja esimese kontrollpunktiga tuli suur viga. Kõigi tulemused jäid kahjuks kesiseks. Analüüsinud meie võistlejate liikumisteid, võis

väita, et tegelikult jäi rohkem vajaka mägedes orienteerumise/teevaliku kogemustest kui suusaettevalmistusest. Üllatas, et pärast pika raja võistlust ei olnudki meie sportlased väga väsinud.

Pühapäev, 17.02. – lühirada

Juba laupäeva õhtul oli selge, et ilm muutub. Hommikul, kui majast nina välja pistsin, sööstis tuul koos lumepuruga igast loodusele avatud kehaavast sisse.

Sööma jõudnult oli keel vastutuult minemisest külmunud. Väikestele bulgaarlastele seoti parajasti liivakotte jalgade külge, sest muidu võivat nad tuulega Kreekasse lennata.

Buss maastikule igatahes väljus. IOFi volinik pani mulle südamele, et kraadigu mina võistluste žürii liikmena temperatuuri. Kohapeal sain suure vaevaga kraadiklaasi lumme,

seejärel kohe kohalikku baari sooja. Käisin vapralt iga 15 minuti tagant kontrollimas. Lumi oli -16 ja tuult umbes 20 m/s. Sellest tunne, nagu oleks külma -35. Olin kindel, et varsti kutsutakse meid kokku ja langetame otsuse – ei mingit võistlust!

15-20 minutit enne startide algust sain teada, et start lükatakse 1 tunni võrra edasi. Määrused seda lubavad, aga millele need lihtsameelsed küll loodaksid? Istusime siis kõik rõõmsasti sööklas koos ja ootasime, et tuleb otsus võistluse ärajätmisest. Aga ei, üks tüdruk loobus soojendusdressist ja tormas õue, starti!

Tõesti – start algas. Kõigi treenerite ühine mure oli, et keegi võistlejatest enne läbi ei külmuks, kui nad metsa jõuavad. Venemaa treener oli ei tea kust välja otsinud “Raissa Smetanina soojendamise teki” ja pani aga hoolega seda kõigile ümber. Eriti armas oli pilt, kui väike Daisy oli suures tekis ja sel hetkel ei küsinud mitte keegi, miks pronksmees maha võeti.

Võistlus kulges metsa vahel veidi rahulikumates oludes.

Ain Roosimägi ühisstartis.

Meie võistlejad tunnistasid, et aklimatiseerumisega seotud mured olid lahendatud ja võis juba võistelda.

Poolel rajal olid poisid juunioridest esikümne piiril. Lõpuks kaotati raja esimese poolega võrreldes küll sekundeid juurde. See näitas, et lumetu talv on suusaettevalmistusse jätnud lünga. Teateks tekkis väike lootus.

Esmaspäev, 18.02 – teade

Üldiselt ma öösel midagi unes ei näe, aga teatevõistlusele eelnenud ööl nägin, et panen külmetavale rahvastikumistrile tekki õlgadele... Oli see nüüd eelmise päeva pilt vene treenerist stardis või kaua kodust eemal olemisest, mine võta kinni!

Olime viimased pool aastat poistele rääkinud, et teatesõit on nende võistluste tähtsaim start. **Ain Roosimägi** alustas ja

tegi täpselt sellise sõidu, millega oli konkrentsis. Soomlane sõitis teistel eest ja ette jäid nad lõpuni. Kaotust kogunes 4.36. Ideaalne olnuks kaotus 2 minutit, aga olime teinud väga arvestatava alguse. Mõlemast Rootsi võistkonnast olime ees.

Seejärel läks **Tiit Toomas** ja tegi täpselt seda, mida teises vahetuses tegema peab. Mõlemad rootslased said küll mööda, aga seis oli pärast teist vahetust selline:

1.Soome I 1:03.37, 2.Norra I 1:05:56, 3.Rootsi II 1:07.04, 4.Rootsi I 1:08.06, 5.Venemaa II 1:08.27, 6.Venemaa I 1:08.32, 7.Eesti 1:08.46.

Nüüd siis **Joonas Oja** kord ja võite mõelda, mida tundis mees, kes eelmisel aastal sõitis viimases vahetuses päeva 5. aja. Aga vanad tiitlid sellel võistlusel ei loe. Esimese kahe punktiga möödus Joonas mõlemast Venemaa võistkonnast ja nägi järvel olles kohe ees kahte rootslast! „Lihtsalt tuleb see asi täna – kohe on rootslased käes!”

Joonas loeb järvel kaardi ette, nurgast sisse, esimene vasakule, teine paremale märke ja siis vasak ja punkt. Kõik klapiib, mida aga ei ole, on kontrollpunkt! Väike peataolek ja siis lapsena õpitu, mine sinna, kus olid viimati paigas.

Joonas sõidab järvele ja alustab uuesti – nurgast sisse, esimene vasakule, teine paremale märke ja siis vasak ja punkt. Kõik klapiib, mida jälle ei ole, see on kontrollpunkt. Takka tark olles oleks nüüd pidanud kõlama STOPP! Vajalik muuta taktikat, 3. koht on läinud ja nüüd tuleks keskenduda riikidest 5. koha saamisele.

Kes aga tiptasemel orienteerunud, see teab, et kord elus tuleb ikka ette võistlus, kui oled järsku täiesti eksinud. Joonasel saabus see peataolek nüüd – sõitis siia-sinna läbi maastiku. Kõik nagu klapiiks ja siis – jälle ei midagi. Olime kõik vaatepunktis ja pärast venelaste tulekut oli selge, et midagi on juhtunud. Kui lätlane tuli, hakkas tekkima hirm, et äkki on juhtunud midagi tõsist. Neist saaksime ju tagurpidi sõites kah mööda!

Kohta poodiumil ei saadud ja usun, et kõigi pettumus oli sel hetkel suur. Kas Joonas valis õige taktika, minnes võitlema medali eest? Usun, et jah. Kahjuks maksab tippspordis ainult medal. 5. koht kahesekundilise kaotusega oleks kindlasti läinud orienteerumisajaloo prügikasti. Medalimeeste nimed aga kõlaksid ka tulevaste suundsuusatajate kõrvus. Aga mida peavad veel tundma venelased, kelle võistkond koosnes ainult eelmiste aastate ja päevade medalimeestest!?

Õnneks õpetavad sellised sportlikud kaotused elus ettetulevate tõeliste kaotustega toime tulema. Saime siis poistega 8. koha. Nende võistluste parima sõidu tegid seekord aga tüdrukud. **Mirjam Raubal** jäi veel esimeses vahetuses varuks kolmeminutine viga, aga **Piibe Tammemäe** ja eriti viimases vahetuses **Daisy Kudre** tegid väga hea sõidu, tasuks 7. koht.

Sellega sai JWOC läbi ja järgmisel aastal kohtuvad noored juba Rootsis, ületuleval aastal alustatakse võitlust Rumeenias.

Koondislased Sihval

TALVELAAGRIS

KARLI LAMBOT

Peatreener Tarvo Avaste kraabib kannaga lumisele teele stardijoonel ning rivistab koondislased selle taha. “See ei ole treening, vaid võistlus!” hüüab ta esimese hooga. Siis parandab end: “Kurat, vastupidi muidugi!”. Paistab, et väike ärevus on sportlastelt treenerile kandunud. “Vaadake, et te end punasesse ei jookse. Vähemalt viis lööki allpool anaeroobset läve tuleb pulssi hoida!”. Teravuse tõstmiseks joostakse maanteel ühisstardist üheksat kilomeetrit. Libeda metsaaluse tõttu otsustati loobuda kiirusharjutusest maastikul ning koliti autoteele.

Tarvo räägib, et maastikust ja pinnaest sõltuvalt on meeste jooksukiirused erinevad, vaid Olle Kärner, kes täna ei jookse, on stabiilselt hea kõikjal. Jürgen Einpaul ja Sander Vaher veavad ruttu grupi pikaks ning lähevad kahekesi eest. Pärast esimesena lõpetamist tunnistab Jürgen, et oligi “punases”.

Sihval neljapäevasesse laagrisse veebruari alguses on kohale tulnud üksteist A ja B koondise meessportlast ja Tarvo sagedaseim ülesanne paistabki olevat noorte treeningu mõistlikuks jahutamine. Koormusi võib lisada kuni 10-20% aastas, sellest edasi on ületreenituse ja vigastuste risk ülemäära suur. Veebruari lõpu – märtsi alguse Itaalia laagri planeerimisel läheb tema peatähelepanu jälle puhkepäevadele. “Kaks treeningpäeva – üks puhkepäev,

see on mõistlik rütm,” veenab Tarvo noori. “Ning puhkepäev ei ole sörgipäev, õigem on jooksmisest loobuda ja tõesti puhata. Siis on järgnevad treeningud kvaliteetsemad.”

Teine valdkond, kus tuleb noori nõustada, on vigastused. Vigastused tuleb välja ravida ning nende pärast tasub arstide uksi kulutada. Kui üks kord ei saa abi,

5x KARLI LAMBOT

Timmo ja Minkker on töö lõpus

tuleb uuesti minna ning vajadusel ka teiste arstide konsultatsioone kuulata. Tarvo ärgitab noori ennast harima. Sihva laagris ringleb sportlaste käes Mihkel Zilmeri raamat “Normaalne söömine”, millest peatreener vahetevahel löike tsiteerib.

Saare puhkemajas Pühajärve kaldal toimuvad koondise laagrid viimastel talvedel sagedasti. Andreas Kraasi ema Kersti võib omanikuna niisugustest külalistest ainult rõõmu tunda. Sellel talvel kogunetakse kokku neli korda, neist lisaks Sihvale kord Kurgjärvel ja kord Värskas,

lisaks käivad sportlased omal initsiatiivil laagrites Tshehhis ja Itaalias.

Olle Kärner räägib, et on sellel talvel terve olnud ning ettevalmistus on kulgenud enam-vähem plaanipäraselt, vaid Tshehhi laager eelmisel oktoobril jäi tema jaoks ära, kuna vahetult enne tema sõitu tõmbas aastane laps endale kuuma vett peale. Talvisel Xdreamil venitas ta sõjaväe suuskadega Valgehobusemäelt laskudes rumalasti põlvesidemeid ning nüüd püüab põlve hoida. Jookseb vähem, suusatab rohkem. Reedel jättis Ollele kustutamatu mulje Jaak Mae vahelduvsammuga tõusutehnika. Laupäeval proovis ta kannatlikult, ringi järel, Tehvandi Hobuseraua tõusul ise samaga hakkama saada. Mõtteline ühistreening päädis Mae jaoks MK etapi teise kohaga nädal hiljem, vaatame huviga, kuidas Ollel läheb.

Andreas Kraasi puhul aitas Tallinnast Tartusse kolimine treeningud õigesse rütmi, pisut häirib teda vaid teatud ebamäärasus töö juures. Treeningute kvaliteet peaks olema parem kui eelmisel aastal. Kogenud sportlasena peab ta enda jaoks töö kõrvalt optimaalseks 7-10 harjutustundi nädalas.

Sander Vaher harjutab tõsiselt ja innuga. Nii võrd, et Tarvo on mures, kas ta endale liiga ei tee. Noormees saab peatreenerilt võtta eelmise hooaja kokkuvõtete ja analüüsi tegemisega viivitamise pärast.

Rain Eensaar – vana rebane, kes talvel on tavapäraselt tagasihoidlik. Suvisteks olulisemateks ja tehnilisemateks tavaraja võistlusteks tõsine pätkel kõigi jaoks.

Tarvo Avaste kiidab, et Jürgen Einpaul on füüsiliselt tugevamaks muutunud. Teejooksul nüüd tal juba peaaegu vastaseid ei ole. Viktoriini käigus selgub, et teab kadestamisväärset hästi Bulgakovi loomingut ja ehituskunsti ajalugu.

Vennad Lauri ja Timmo Tammemäe elavad kaasa Inglise kõrgemale vutilliigale, lisaks on vanem vend Timmo hõivatud koondislaste Itaalia laagri organiseerimi-

Sander nuputamais.

sega. Lauri on koondises kõige noorem, aga teeb kontrollivõistlustel paljude vanemate olemise ebamugavaks. Kristjan Trossmann – kui sudoku lahendamises pakub Olle talle konkurentsi, siis jaapani valuvigurite kokkupanekus on Kristjan kõigi jaoks ületamatu.

Martin Simpson on tulnud treeneri kutsel koondise laagrisse “partisanina”. “Eelmise aasta tulemuste järgi ta B-koondisse veel ei pääsenud ja kuna on nüüd juba juunioride east väljas, siis peaks suurte koondise laagris osalemine talle kindlasti algavaks hooajaks motivatsiooni lisama. Meil ongi probleemiks U23 koondise puudumine. Paljud, kes juunioride east välja kasvades kohe täiskasvanute koondisse ei pääse, kipuvad spordist loobuma. Nii väikese kandepinna juures ei tohiks me endale sellist laristamist lubada,” selgitab Tarvo.

Timo Sild kuulub korraga nii juunioride kui ka täiskasvanute ettevalmistuskoondisse. Et mõlema laagrite kõrvalt ka õppida jõuaks, on Timol treeneriga kokkulepe, et võib ise otsustada, kui palju ta laagrites osaleda soovib. Seekord on Timo otsustanud kodus õppimise ja iseseisva harjutamise kasuks.

Mihkel Järveoja, juunioride maailma-meister ei ole sugugi kindel, et pääseb

üliõpilaste MM-i koondisse. Jalg ei lase täies mahus harjutada. Vabadussõja ajaloo ning Kurt Vonneguti teoste tundmises on ületamatu.

Erkki Aadli sellest laagrist puudub, kuna erandkorras otsustas ta sportimise ja ehitustöö vahel valides viimase kasuks. Kõigile teistele jääb arusaamatuks, kuidas võib üheaegselt käia tööl, treenida kaks korda päevas ning kasvatada kolme last. Ja minna aasta-aastalt paremaks. Suvel on ilmselt jälle väga heas löögihoos.

Peeter Pihl räägib, et neljas aasta koondise laagrite rütmis on tema arengule väga kasuks

Kristjan valuvigureid kikku panemas.

tulnud. Peeter loodab samuti veel Tartus peetavate üliõpilaste MM-i ree peale saada, kuigi mõõnab, et konkurendid koondise kohtadele on väga kõvad.

Markus Puusepp on USA-s pikemas treeninglaagris. Tarvo märgib, et kuigi tavaliselt ei ole tema treeningmahud sugugi suured, siis enne Eestist lahkumist pidas ta Markusega laagris tehtavate miinimumpuhkepäevade osas pingelisi läbirääkimisi.

Naiskoondislastest rääkides muutub peatreener mõtlikumaks: “Meeste koondis toetub juunioride ja noorte päris laiale platvormile ja konkurentile, naiste hulgas ei ole see sugugi nii. Ilmselt on eestlaste puhul tegemist sama fenomeniga, mis itaallaste juures. Mehed on seal täiesti arvestataval tasemel, aga naiste hulgas on kodune konkurents peaaegu olematu. Võib-olla ei ole orienteerumine kõige meeldivam spordiala tütarlaste laiade hulkade jaoks.”

Merike Vanjuk vigastas eelmises laagris jalga ning seekord kohal ei olnud. Merike on naiskonnas ainuke, kelle treenituse ja ettevalmistuse kvaliteedi pärast Tarvo ei muretse. Annika Rihma on talvel pikamalt Taanis tööl, harjutab pühendunult, aga vahel kipub enesele liiga tegema. Liis Johanson

on pikemas lähetuses Uus-Meremaal. Liisi treenitus ja ettevalmistus suveks on Tarvo jaoks üsna suur küsimärk, sest ülevaade tema treeningutest Tarvol puudub. Kogenud Kirti Rebane oli sügisel lubanud suurde sporti tõsisemalt tagasi pöörduda. Selles laagris teda ei olnud, eelmises aga küll. Anu Annus ei ole veel kindlalt otsustanud, kas saab väikese lapse kasvatamise kõrvalt piisavalt hästi treenida, et naiskonnale tiitlivõistlusel appi tulla. Tiina Laas elab ja treenib Rootsis koos oma klubiga, tema treeningute kvaliteedi pärast koondise treener väga suurt muret ei tunne.

2008. aasta tippündmused on maikuine EM Ventspilsis ja MM juulis Olomoucis. Tarvo peab võimalikuks, et meeste koondised neil võistlustel on osaliselt erinevad ning naiste puhul kõiki võimalikke koondisekohti ei täideta. Eesmärgid ei saa olla madalamad kui seniste tiitlivõistluste parimate kohtade ülejooksmised. Senine harjutusrütm vähemalt meeste osas lubab olla ettevaatlikult optimistlik.

2008. aasta lõpus soovib Tarvo senisel kujul peatreeneri töö lõpetada. Ta on küll nõus suurvõistlustel koondisele appi tulema, kui uut juhendajat leida ei õnnestu. Samuti on Tarvo valmis huvitatud sportlasi treeningute planeerimisel aastaringset nõustama, kuid ettevalmistusperioodil laagrite korraldamine on tema jaoks põhitöö kõrvalt liiga ajamahukas. Kuigi tegelikult tundub, et nii nooremate kui kogenud harjutajate jaoks on just Tarvo poolt ellukutsutud laagrid väärtus omaette.

Viimasel öhtul korraldab peatreener viktoriini. Ta on palju vaeva näinud: üheksa vooru, igas neist viis kuni kümme küsimust. Tandem Jürgen – Mihkel on ületamatu. Kus mujal kui koondise laagrites võiksid noored vanade olijatega koos aega veeta ning neid ületama õppida?

Sihva-Tallinn, veebruar 2008

Samm on ilus.

X
DREAM

UUENDUSED seiklussarjas

Hansapank Xdream

Eelmisel hooajal kuulnud võistlejate arvamuste ja hooaja lõpetamisel kogutud küsitluste põhjal on sarja korraldajad koostanud uuenduste kava, mis rakendub 2008. aastal.

□ TÖNIS ERM □

Esiteks Kõik võistkonna liikmed hakkavad kandma käepaelaga randme külge kinnitatud SI-pulka. Vanas süsteemis tõendas ainult üks võistkonna liige punkti läbimist ning kui mõni võistkonna liige väsis, ei jõudnud ta alati märkimise hetkeks punkti juurde kohale. Uue süsteemi järgi kinnitavad võistlejad ise endale randme külge SI-pulgad ja korrektset kinnitamist kontrollivad korraldajad stardialasse sisenemisel. Kontrollpunkti peavad ühe võistkonna liikmed märkima 5-minutilise ajavahemiku jooksul.

Siiski on rajal punkte, mille puhul piisab, kui need võtab ainult üks võistkonna liige. Sellised on näiteks kanuuraja punktid ja vahel ka ronimist nõudvad punktid (puu, torn, sillaalune, jms). Ühe liikme poolt võetavad punktid on selgelt välja toodud rajalegendis. Võistlejatel on siiski oluline

silmas pidada, et A-rajaga kanuuetapi punkte võib võtta ainult võistleja, kelle randme külge on kinnitatud suure mälumahuga SI-pulk (SI-6 või SI-9).

Teadaolevalt esimene võistlus Eestis randme külge kinnitatud SI-pulkadega oli ACG Winter Xdream 4 ja katsetus oli edukas. Lisaks Hansapank Xdream sarjale toimub 2008. aastal SI-pulkade käe külge kinnitamine ka sügisel Rogaini MMil Karulas.

Teiseks Orienteerumisülesandes seiklusspordivõistlustel asetub põhiorhk teevalikute tegemise oskusele. Teevalikupõhise raja tegemist lihtsustab võistluse pikem kestus, suurem maa-ala ja hõredam punktide asetus. O-jooksu raja etappide pikkus jääb üldjuhul vahemikku 0,5-2 km; ratta-O etapid 1-5 kilomeetri vahele (on esinenud ka umbes 10 valikuvariandiga 15 kilomeetrine superetapp).

Mõnes mõttes on tegu tagasipöördu-

misega orienteerumise juurte juurde, kui raja headuse määrasid põnevad etapid. See on fundamentaalselt erinev lähenemine, võrreldes Eesti o-jooksus küllalt tihti tekkinud olukorraga, kus punktide vahemaad on lühikesed, etapid läbitakse otsejoones minimaalse kõrvalekaldega punasest joonest ja teevalikuoskuse asemel läheb vaja vaid võimet määrata punase joone kõrval paar-kolm suurt orientiiri jooksu hõlbustamiseks.

Kolmandaks Kuna kolme orienteerujaga võistkonnad on soovinud saada ka rattarajaks 3 kaarti (varem oli ainult o-jooksul 3 kaarti, aga rattal 2), siis nende soov täidetakse ja 2008. aastal on kõiki kaarte – välja arvatud kanuukaart – üks komplekt igale võistkonna liikmele.

Võistkonnale jääb vaid üks kanuukaart, kuna see paneb proovile meeskonnatöö ja teineteise mõistmise võime, kui on vaja punktivõtja maale lasta punkti märkima. Ehkki liikme mahapanemine on lihtne, on tihti võidukaks variantiks see, et kanuu liigub samal ajal edasi ning punktivõtja pealevõtmise toimub hoopis kuskil eemal. See omakorda testib vastastikuse mõistmise võimet, kui lahkuläinud võistkonnas on ainult ühel poolel kaart, järverand ei näe samasugune välja vee ja maa poolt ning kallas on halva nähtavusega ja raskesti läbitav.

Neljandaks Kuna 2007. aasta viimasel osavõistlusel oli võistlejatel segadust ühelt kaardilt teisele üleminekul, siis algaval hooajal antakse kõik kaardid kätte stardis. Kaartide esilehel on rajalegend, mis näitab selgelt punktide võtmise järjekorda ja loodetavasti vähendab võistlejate arvu, kes unustavad vahetusalades või lisaülesannetes punkti märkida. 2008. aasta esimesel osavõistlusel on plaanis trükkida kaardid ühe suure vee-

Rau: võistleja (Hansapank Xdream) maa ja taeva vahel.

kindla paberilehe mõlemale poolele.

Ülalkirjeldatud nelja muutuse kaks põhieesmärki on vähendada võistleja võimalusi eksida reeglite vastu ja samuti suurendada seiklusorienteerumise nauditavust. Lisaks on kõigi osavõistluste kohta olemas väga esialgsed rajaplaanid, mis võivad realiseeruda, aga kindlad need veel ei ole.

Näiteks on esimesel osavõistlusel A-rajal kavas ala, mida rahvusvaheliste võistluste reeglid kajastavad eraldiseisva põhialana. Orienteerumisliseks väljakutseteks selles rajalõigus on oluliselt erinev liikumiskiirus teevalikuvariantidel ja oskus leida läbipääse nii kaardilt kui ka maastikult.

Teisel osavõistlusel peab esialgsete plaanide järgi võistkond tundma hästi oma liikmete tugevaid ja nõrku külgi ning langetama õigel hetkel parima otsuse tugevuste ärakasutamiseks (või nõrkuste minimeerimiseks).

Kolmandal osavõistlusel toimub võistkondade proovilepanek looduslike takistuste läbimises; rajamustandi järgi ootab võistlejaid rattaetapil kõva teevalikupähkel.

Neljandal osavõistlusel võib juhtuda, et rakendub stardikorraldus, mida Eesti seiklusspordis pole senini veel kasutatud.

Algamas on elamusterohke ja uuendusi täis seiklusaasta.

VÕITJA KOMMENTAAR

↳ **Sportland Outdoor Team**
– Rain Eensaar, Silver Eensaar,
Andreas Kraas:

„Seekord läks väga napilt – konkurendid olid väga tugevad.

Plaani raja läbimiseks oli päris keeruline teha. Kui võrrelda tavalise valikorieerumise või rogainiga, siis meil tuli väga palju teravnurki sisse just nende kohustuslike ja pikkade etappide tõttu. Aga me valisime raja niimoodi, et saaks rohkem joosta mööda teed. Strateegiliselt õnnestus see, et me võtsime lisäülesande alguses ja saavutasime sellega olukorra, kus ise ei pidanud lumme jälgi tegema. Kõikides punktides oli juba käidud ja seetõttu oli natukene lihtsam.

Oli väga tore ilm: vahepeal sadas tihedat lund, alguses oli päike, siis oli lumi, siis oli märg soo, jalad märjad – mõnus!”

ACG Winter

Xdream 4 seiklusspordi võistluse võitis Sportland Outdoor Team

Pühapäeval, 27. jaanuaril toimus Albu vallas Valgehobusemäe uues suusakeskuses selle talve esimene suurem rahvaspordiüritus, seiklusspordivõistlus ACG Winter Xdream 4.

194 kolmeliikmelise võistkonna ehk 582 Lätist, Rootsist, Soomest ja Eestist pärit osaleja eesmärgiks oli läbida Lõuna-Kõrvemaa, Mägedeküla ja Jäneda piirkonna, mägedesse ja soodesse paigutatud 22 kontrollpunkti. Lisaks sellele tuli tõusta ja laskuda armee-suuskadel järsust nõlvast ning ronida Põhja-Eesti ühte kõrgemasse vaatetorni.

Kui suvistel seiklusspordi etappidel on kindlaksmääratud alad (jooks, ratas, kanuu, rulluis ja kõieharjutused) ja järjekord, siis talvise võistluse eripäraks on liikumisviisi vaba valik. Selleaastase võistluse eripäraks,

võrreldes eelmiste aastate võistlustega Otepääl ja Haanjas, oli lumevaesest (talvest tulenevalt erinevate liikumisviiside suhteline võrdsus.

Stardis oli nii suuskadega, jalgsi kui ka ratastel liikujaid. Edukaimaks said taas-kord jooksjad, kuigi teatud rajaosadel oli kindlasti kasulik liikuda ratastega. Distantsi ratastega läbinute jaoks kujunesid õrna jääkaanega ja mättalistes soodes kulgenud lõigud saatuslikuks. Oleks aga viimaste päevadega lisandunud lund, olnuksid edukad ka suusatajad. Eks nad jäävad ootama järgmist aastat...

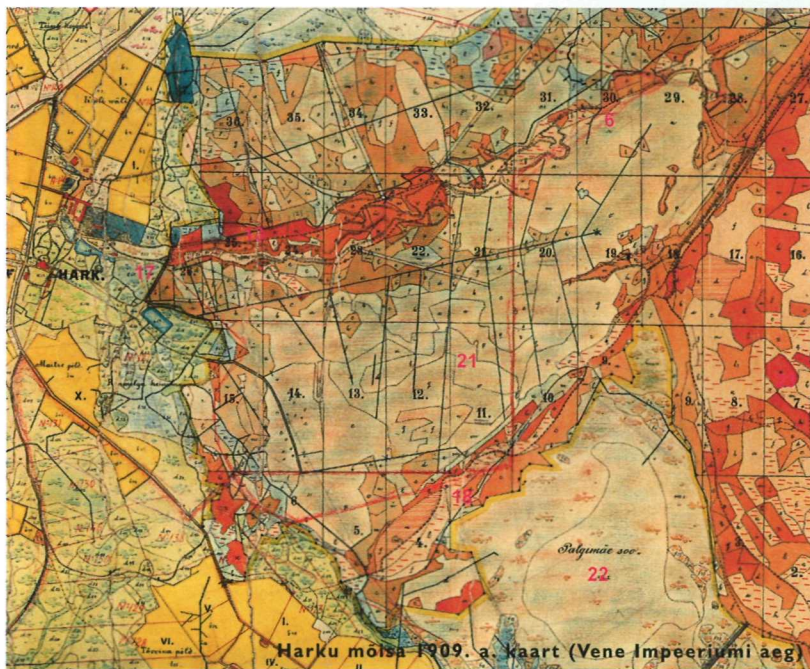
Parima tulemuse saavutas võistkond Sportland Outdoor Team (Rain ja Silver Eensaar, Andreas Kraas) ajaga 3:07.12,

kes kordas oma eelmise aasta triumfi. Eri suundadest finišile lähenedes edestasid nad napilt (42 sekundiga) seiklusspordi maailmameistri Petri Forsmani juhitud Soome võistkonda Multisport.fi. Kolmandale kohale ligikaudu 25 km rajal tuli Eesti orienteerumiskoondise liidritest koosnev Tirijad (Olle Kärner, Kristo Reinsalu ja Erkki Aadli - ülemisel pildil). Parim rattaid eelistanud võistkond Team Craft (Timmo ja Lauri Tammemäe ning Sander Vaher) saavutas 4. koha. Viimane võistkond saabus õhtupimeduses.

Suvine hooaeg algab Hansapank Xdream sarja 1. etapiga Kloogal 27. aprillil. Protokollid, pildid ja täpsem info: www.xdream.ee.

KRISTJAN GANS / SK XDREAM

PRIIT ÖVERUS

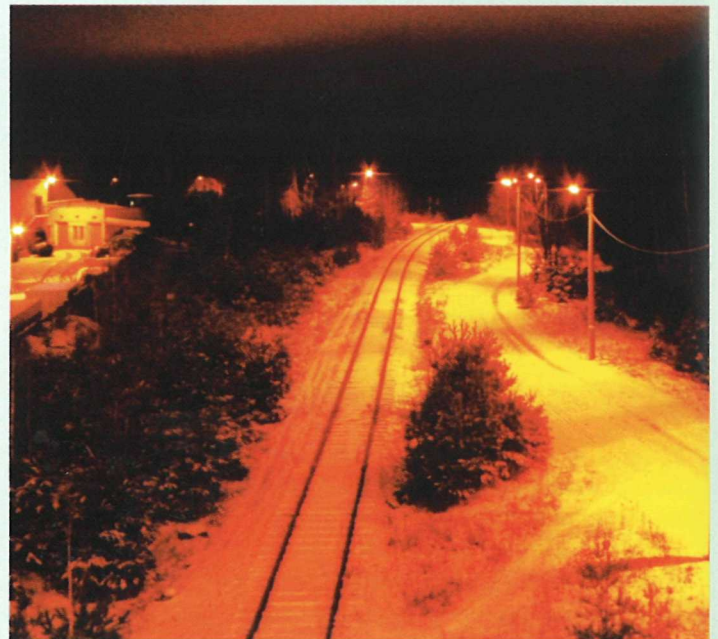
HARKU

U sun, et paljud Tallinna spordisõbrad rõõmustasid, kui 2006. aastal paigaldati Nõmme linnaosa poolt Harku metsa rajavalgustus, mis pikendas oluliselt Nõmme valgustatud liikumisteed. See hajutab parasjagu õhtuseid jooksjaid, suusatajaid ja jalutajaid, kes varem kõik pidid Glehni parki ja Mustamäe suusarajale mahtuma. Samuti valgustati Harku ringile suunduvad ligipääsuteed Tähetorni tänavalt, Harku mõisa pargist, Veskimöldrest ja Kalda tänavalt.

Käesoleva jutukese ja lisatud pildimaterjaliga tahan näidata, kuidas see niioelda Harku ring välja kujunes ja mis oli sellel kohal „enne meid“. Kuna ajakirja maht ja minu vaba aeg seavad teatud piirangud, ei saa see jutt väga põhjalik – pigem on see huvi äratamiseks ja lugejale järelemõtlemiseks. Kui aga keegi teab temast enam, ootan igasugust tagasisidet. Jutu illustreerimiseks olen visuaalset materjali kasutanud valikuliselt, jättes välja halvema kvaliteediga ja väheinformatiivsed kaardid. Originaalis oli 1909. aasta kaart orienteeritud sihvõrgu järgi, jätsin selle ka siin avaldatud pildil pöörata.

Alustame mööda ringi liikumist vastupäeva Tihniku tänava raudteeülekäigust. See raudtee (1) avati 1913 ja oli mõeldud militaartstarbeks – Peeter Suure Merekindluse positsioonide varustamiseks. Eesti Vabariigi ajal läks see üle tsiviilkasutusse ja seal sõitis Liivalt Väänasse kitsarööpmeline reisirong. 1962. aastal võeti raudteelt rööpad ja 1980ndate lõpus tehti sellest praegune laiarööpmeline lõik, mis nüüd peale ristumist Tähetorni tänavaga keerab põhja poole. Esimene osa (2) valgustatud raja sellest lõigust sai

Raudtee (1) viaduktilt vaadatuna.

teekatte alles 2004. aastal, enne oli seal porine rada üle puujuurikate, mis peale künka ületamist jõudis pinnasteel (3). See on juba vanem teelõik, mille iga ulatub tagasi vähemalt XVII sajandisse. Tolleaegse Keila kihelkonna kaardilt on näha, et see tee viis lõunasse Pääsküla suunas. Pääsküla paiknes sel ajal samanimelist jõge ületava Pärnu maantee silla ümbruses.

RING

Keila kihelkonna kaart 17. saj. teisest poolest (Rootsi aeg)

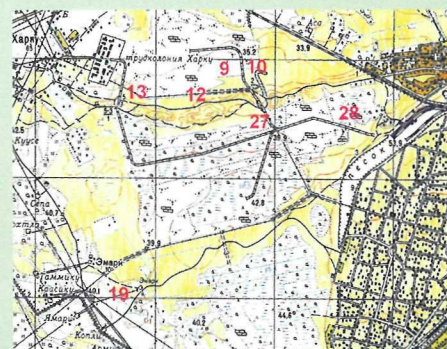

Tähelepanu vääriv koht raudtee lähedal on majaase (4), kus võis hoone olla 1920ndatest kuni hävimiseni (sõjas?), sest ainus kaart, kus see näha, on 1935.-39. aasta EV aegne kaart (vt. Maa-ameti kodulehelt). Kuna seal lähedal põllumaad ei olnud, võis tegu olla raudteele kuuluva majakesega.

Edasi keerab tee läände, Harku mõisa poole. Siin on tegemist ühe Harku metsa vanima teega. Tee vanust on raske hinnata, kuid võib arvata, et see on sama vana kui Harku mõis, millest on kirjalikke teateid alates 13. sajandi teisest poolest. Harku küla, mille järgi on nime saanud mõis, kuid asus mõisast kaugemal, mainitakse juba 1219. aasta ristikäigult Taani Hindamisraamatus. Igal juhul on ka XVII sajandi kaardil näha, et tee algas Harkust, viis sealt läbi raba ja hargnes seejärel Pääsküla, Mustamäe ja Kadaka küla suunas.

Tee ääres on näha vana kuivenduskraav (5) ja kraaviületuskoh (6), mis olid seal juba vähemalt 100 aastat tagasi. Samas, Tähetorni tänava lähedal on tiik (7), kus veel paarkümmend aastat tagasi oli tolleaegse Tallinna metskonna väike saunake. Enne teehargnemist kagu suunas läks vana tee haru otse (8), uus teeb kaare ümber künka. See kurv on tehtud EV ajal, kui rabas õitses turbatööstus,

NSVL sõjaväe 1960. a. kaart 1:25 000 (nõukogude aeg)

samast ajast on pärit rabalaukad (9) ja turbaveo raudteetamm põhja suunas (10).

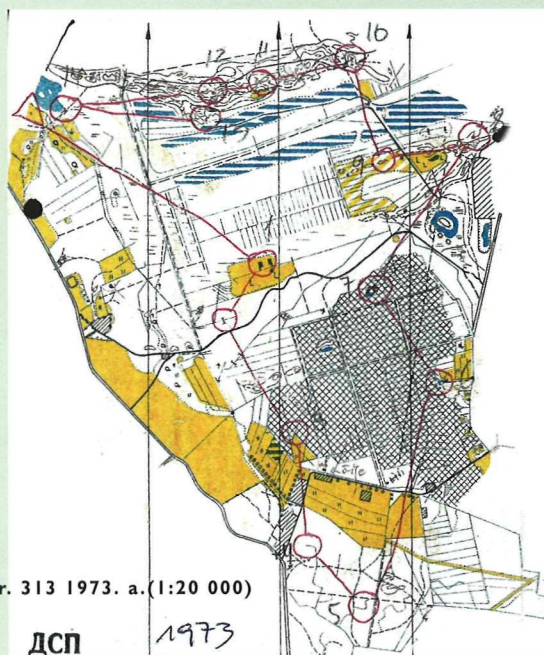
Samast viib üks valgustatud ja pinnatud tee (11) uuele parkimisplatsile Tähetorni tänaval. Veel 1960. aasta kaardilt on näha teest põhjas asuv elektriliin (12) turbaaukude ääres. Sellest on võssa jäänud vaid paar kiviposti, mida veel hiljuti kasutati väga kavala kontrollpunktina.

Praegune kattega tee läheb põhja poolt liivakünkaid, mida rahvasuus hüütakse „Harku mägedeks”. Lõuna poolt künkaid kulgeb pinnaste, mis oli paralleelteenal kasutusel juba vana-aegadel. Arvata võib, et põhjapoolne tee oli samasugune

Vana tee läheb otse (13).

pinnaste, sest enne suure kraavi juurde jõudmist on veel alles otse kulgenud teelõik (13). Tuleb arvestada, et hobuvankrite aegsed teed ei olnud laiemad kui vankrile tarvis ja

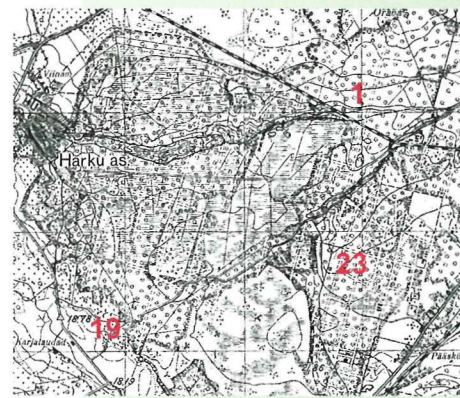
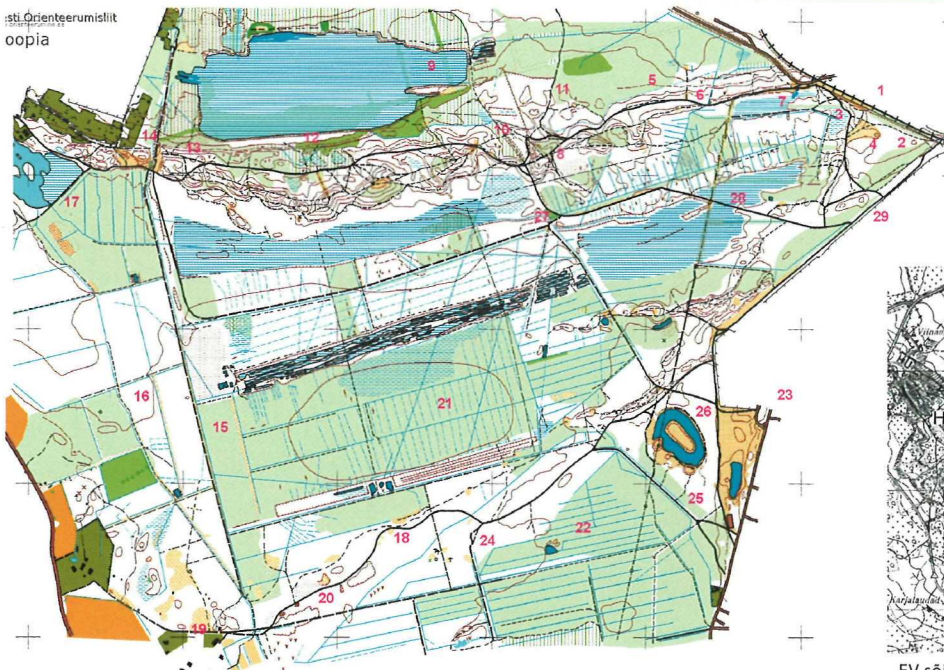
Orienteerumiskaart nr. 313 1973. a. (1:20 000)

ДСП

1973

Orienteerumiskaart nr. 2003021 2003. a. originaalmöötkava 1:10 000

asti Orienteerumislit
oopia

EV sõjaväe 1920. a. kaart 1:25 000 (Eesti Vabariigi aeg)

teid ei sillutatud – järelkult ei erinenud kogu tee kvaliteet sellest allesjäänud lõigust.

Liivi sõja ajal 1560. aastal asus Harkus Vene sõjaväe laager, kust kavatseti alustada pealetungi Tallinnale. Sama aasta septembris leidis Harku liivamägedes aset kokkupõrge venelaste ja Tallinnast saadetud väesalga vahel, mis ei andnud otsustavat tulemust. Ju mängis selles oma osa maastiku eripära: kitsas ida-lääne suunaline küngastik ja seda läbiv tee, mis ei lubanud väesalkadel laiali hargneda. Kavatsetud Tallinna piiramine jäi seekord ära.

Mägedel on veel teinegi süngel mälestus minevikust – eelmise sajandi keskel kasutati seda kohta vangla ajutise matmispaigana. Nende hauad asuvad Harku mägede keskmisel suuremal liivakünkal, kuhu tänaseks juba noorendik on peale kasvanud.

Harku mägede lõppedes jõuame suure kraavini (14), mis on lõunapoolse raba väljavoolu peamine tuiksoon. Kraav on olnud seal küll turba võtmise ajast, kuid süvendati 1966. a. projekti järgi; samal ajal tehti maaparandustöid peakraavist ida poole (15) jäävas rabas ja tasandati raudteetammid metsateedeks. Võib öelda, et sel ajal tekkis rabajooksu ring, mida mööda sel aastal joostakse juba 70. korda. Kraavist lääne poole (16) jääva metsa kuivendusprojekt tehti 1973, kuid valmis sai kraavide võrk kuskil 1975-1976 (vaadates tolle aja orienteerumiskaartidelt). Üks valgustatud juurdepääsutee (17) viib kraavi juurest Harku parki. See on suhteliselt porine soostunud lõik tänu sellele, et varem voolasid rabaveed läbi tiikide ja kogu kuivendussüsteem oli teistmoodi. Sellest kraavivõrgustikust on jäänud mõned vaevumärgatavad kraavikesed, ka vana peakraav on säilinud tükati. Tee ise (17) pärineb mõisapargi laiendamise ajast XIX sajandi keskpaigast.

Sirge tee läbi raba (15).

Kujutage ennast nüüd rabajooksjana jõudmas pika ja igava sirge lõppu – milline kergendus! Jälle algab huvitavam ja kurvilisem teeosa (18), mis on teine väga vana lõik sellel ringil. See on olnud Alliku ja Mustamäe (praegune Nõmme keskus) külade vaheliseks ühendusteeks arvatavalt juba enne ristisõdijate saabumist Harjumaale. Metsa ääres olevad talud (19) ehitati alles EV ajal pärast mõisamaade jagamist vabadussõja veteranidele. 1909. aastal oli seal lähedal olemas vaid Ämari karjafarm ida pool Laagri-Harku teed, kuid tee Harku metsast sillani Pääsküla ja Tõdva jõe ühine-miskoha lähedal on sajandeid vanem.

Kogu see teelõik on sajandite vältel üllatavalt vähe muutunud – kõik iseloomulikud kurvid on selgelt äratuntavad ka vanadel kaartidel. See osa metsast oli veel 100 aastat tagasi ainuke kuiv riba tänu sealsele liivasele pinnale. Kohe tee

alguses on näha käsitsi kaevatud liivavõtu kohad (20), mida võidi kasutada sellesama tee täitmiseks.

Tänaseks on sealsed sood kuivendatud, kuid varem asus põhja pool (21) teed raba, kuhu alles möödunud sajandi alguses rajati esimesed kuivenduskraavid ja lõuna pool teed oli Palgimäe soo (22). Kuna lähedal ühtegi päris mäge ei ole, võib arvata, et Palgimäe nime kandis tollal asustamata kõrgem ala (23) praeguse Kadaka puiestee ümbruses. Selle metsa majandamisest annab aimu ka vana kaart, kus on näha erinevad metsatüübid oma kõlvikupiiridega. Kui kunagisest sihivõrgust palgimetsas on saanud tänavad, siis Harku metsas on saja aasta tagused sihid kadunud. Palgimäe soo ise on ammu kuivendatud ja sealt läheb üks valgustatud rajalõik Veskimöldre poole (24).

Enne Esimest maailmasõda tegi viimane Harku mõisa omanik Harpe tulusa tehingu, müües Palgimäe metsamaa Peeter Suure merekindluse ametnikele. Need moodustasid aedlinnaühingu, jaotasid Harpelt ostetud maatüki umbes tuhandeks krundiks ja loosisid need omavahel välja. Kruntidele ehitisi püstitada jõudsid vaid vähesed. Aedlinna nimetati merekindluse järgi Petrovskaja Slobodaaks. Sellel kohal asuvad praegu Toome, Päikse ja Kadaka puiesteed ning nendevahelised tänavad. Ka praegune Mustamäe kallas kuulus varem Harku mõisale, see vahetati juba 1880. aasta paiku ühe teise maatüki vastu Jälgimäe mõisa küljest. Sinna rajas Nikolai von Glehn Nõmme.

Varsti jõuame valgustatud teeharuni (25), mis keerab Kalda tänavani. Sinna kõrvale jääb suur ringikujuline tiik (26), mille keskel on kena kelgumägi. Ilmselt on see tiik kaevatud kuivendamise eesmärgiga, kuid kuna see tehti vahetult pärast Ants Antsoni olümpiavõitu, levis rahvas legend, et Antsu oli seal uisutamas nähtud. Mis võis tegelikult ka juhtuda. Tiigi juurest keerab Harku ring loodesse, kulgedes lõiku mööda, mis algselt oli turbatööstuse elektriliiniks. Varsti jõuame turbaaukude vahel ristmikuni

(27), mis omal ajal oli turbavedamise raudtee sõlmpunkt. Raudteevõrk on hästi näha 1960. aasta kaardil. Enamik raudteetammidest on nüüdseks pinnatud teedeks, vaid põhja ja lõuna poole viivatel tammidel on kitsamad rajad.

Eesti Vabariigi aegne vangla turbatööstus on paljuski vorminud Harku metsa. Kui pärast Vabadussõda mõis riigistati, avati mõisa peahoones raskeltkasvatatavate noorte koloonia ja mõisa abihoonetes ja seal kõrval vangla. Täiskasvanud vangid pandi turvast kaevandama, sest Vabariigi algusaegadel oli see tähtis energiaallikas. Kindlasti võeti turvast kuni Teise Maailmasõjani, hiljem tegevus soikus. Turbatööstus oli nii vajalik, et hoolimata USA börsikrahhist ja üldisest majanduslangusest kolmekümnendate alguses alguses, tohtisid vangid raske tööpuuduse tingimustes ikkagi tööd teha.

Tartu Postimees 23.06.1932 kirjutab:

Üldise tööpuuduse suurenemisega on ka vangidel minimaalseni vähenenud töötamise võimalused. Kui veel mõne aasta eest kauemat aega vangimajas viibinud töökas vang karistuse kandmiselt vabanedes mitukümmend tuhat senti töötasuna kaasa tõi ja karistuse kandmise ajal oma perekonda rahaliselt toetas, võidakse sellest praegu ainult unistada. Ainsa ettevõttega, kus praegu suuremal määral vangide tööjõudu tasustatakse, on Harku riiklik turbatööstus. Siin on praegu hooaja töödel 310 meest ja 83 naist. Kuid sedagi ainult suvekuudel.

Viimast jõesuga raudteetammi (28) mööda jõuame endise ETKVL Tihniku tänavalaadudeni (29), mis on ehitatud EV Raudtee vana liivakarjääri kohale. Sinna veeti omal ajal ka turbarabade toodangut Naaseme raudtee ülekäiguni, kust ringi alustasime, sealt suundub tee Kadaka viadukti alt Glehni pargi ja Nõmme suusakeskuse suunas. Valgustatud ringi kogupikkuseks tuleb ca 15 km, millest 8 km kulgeb Harku metsa all. Valgustatud ja värskest pinnatud on ka teelõik, mis viib mööda vana raudteetammi Hiiu jaama lähedalt läbi Nõmme ja Rahumäe Pärnu maanteele. Selle lõiguga koos on mööda valgustatud radu võimalik jõuda Rahumäelt Harku mõisa lähedale.

Lõpetuseks: vaid paari läbiva teerajaga raba- ja soomaastikust Harku, Laagri ja Mustamäe vahel on ligemale saja aastaga saanud tiheda teedevõrguga ja valgustusega rekreatiivala.

Aitasid:
Paul Rahno raamat „Harku“ 1976, Tõnu Raid, Avo Saue, Uku Annus, Juho Heinrand, Harju Maaparandusbüroo inimesed

Kaardid:
Ajalooarhiiv, Rahvusraamatukogu, Orienteerumislit

Niinimetatud Antsoni tiik (26).

Orienteerumisvõistluste kalender 2008

Aprill

1	Tallinna Teisipäevakud	Tallinna Lauluväljak	20	Punktijaht	Järvakandi
2	Raplamaa päevakud	Kabala	21	Tallinna Sprint	Tondi
5	Otepää kolmapäevakud	Kääriku	22	Tallinna Teisipäevakud	Mustamäe
	Võru valla auhinnavõistlus	Puiga		Järvamaa teisipäevakud	Kareda
6	Karjalaskevõistlus	Kiidi (Rouge)		Põlvamaa teisipäevaku III etapp	Mooste alev
	Lihavõtte lühirada	Kiidi (Rouge)	23	Võru kolmapäevak	Mõniste
7	Tallinna Sprint	Hiiu		Raplamaa päevakud	Hagudi
8	Tallinna Teisipäevakud	Pirita- Kloostrimetsa		Lääne-Virumaa kolmapäevakud	Riistamäe
	Põlvamaa teisipäevaku I etapp	Sulbi veski		Viljandimaa kolmapäevakud	Mustla
9	Tallinna Õine SV	Rahumäe		Läänemaa kolmapäevak	Palivere
10	Tartu neljapäevakud	Ihaste	24	Tartu neljapäevakud	Kiigeoru-Hiesalu
11	Põlva MV õine	Mikitamäe		Tallinna neljapäevakud	Männiku
12	Peko kevad	Värska		Pärnumaa neljapäevak	Niidupark, Pärnu linn
13	Peko kevad	Värska		Värska neljapäevakud	Mikitamäe
14	Tallinna Õine SV	Vabaõhumuuseum		Hiiumaa neljapäevakud	Põllumägi
15	Tallinna Teisipäevakud	Liiva	26	Tiomila	Sigtuna
	Põlvamaa teisipäevaku II etapp	Laari piknik		Tartu Kevad 2008	Lapetukme
16	Võru kolmapäevak	Võru-Kubija	27	Hansapank Xdream 2008 - 1. etapp	Klooga
	Otepää kolmapäevakud	Kirikuküla		Tartu Kevad 2008	Lapetukme
	Tallinna MV õine	Andineeme	28	Tallinna Õine SV	Haabersti
	Lääne-Virumaa kolmapäevakud	Tapa/Roti mets	29	Põlvamaa teisipäevaku IV etapp	Kanepi
	Tallinna Õine SV	Andineeme		Tallinna Teisipäevakud	Hiiu
17	Pärnumaa neljapäevak	Rannapark, Pärnu linn	30	Lääne-Virumaa kolmapäevakud	Pariisi N
	Tartu neljapäevakud	Keeri		Võru kolmapäevak	Tabina
	Värska neljapäevakud	Määsovitsa		Otepää kolmapäevakud	Mägestiku
19	Jüriöö Teatejooks	Padise			

Mai

1 Tallinna neljapäevakud
Pärnumaa neljapäevak

Saustinõmme
Valgerand

17 EMV lühirada
18 EMV HD21 teade

Kõvera
Kõvera

2	Tartu neljapäevakud	Vapramäe	19	Tallinna Sprint	Harku
3	Ilves-3	Taheva	20	Tallinna Teisipäevakud	Vääna
4	Ilves-3	Taheva		Põlvamaa teisipäevaku VII etapp	Vinso
5	Tallinna Sprint	Taheva	21	Läänemaa kolmapäevak	Pullapää
6	Tallinna MV sprindis	Kadriori		Lääne-Virumaa kolmapäevakud	Tamsalu
7	Põlvamaa teisipäevaku V etapp	Kadriori		Viljandimaa kolmapäevakud	Saarepeedi
	Tallinna Teisipäevakud	Kärsa-Mooste		Valga kolmapäevakud	Oore
	Põlva MK koolinoorte MV valik	Tähetorni	22	Võru kolmapäevak	Lindora
	Järvamaa teisipäevakud	Kärsa-Mooste		Pärnumaa neljapäevak	Raeküla
	Lääne-Virumaa kolmapäevakud	Türi Tulli		Tallinna neljapäevakud	Paluküla
	Valga kolmapäevakud	Alja-Oandu		Värskas neljapäevakud	Kitsemäed
	Viljandimaa kolmapäevakud	Pedeli park (Valga linn)		XVIII Tund Tervisele	Põlva-Intsikurmu
	Läänemaa kolmapäevak	Polli mäed		Tartu neljapäevakud	Kirikuküla
	Võru kolmapäevak	Roosta		Hiiumaa neljapäevakud	Hausma
8	Saaremaa neljapäevakud	Haanja	24	Saaremaa neljapäevakud	Kasesoo
	Tallinna neljapäevakud	Paiküla		Ida-Viru neljapäevakud	Sinivoore
	Värskas neljapäevakud	Pirita-Kose		Läänemaa MV	Kaasiku
	Ida-Viru neljapäevakud	Verhuulitsa	25	Virumaa O-jooks	Pariisi
	Pärnumaa neljapäevak	Jõhvi park	26	Virumaa O-jooks	Pariisi
	Tartu neljapäevakud	Kilingi-Nõmme		Tallinna Sprint	Jõelähtme
	Hiiumaa neljapäevakud	Vorbuse	27	Euroopa MV (sprint) / MK 1.etapp	Ventspils
10	Balti MV (ind)	Palade		Järvamaa teisipäevakud	Jäneda
11	Balti MV (teade)	Vilnius		Põlvamaa teisipäevaku VIII etapp	Vastse-Kuuste alev
12	Tallinna Sprint	Vilnius	28	Tallinna Teisipäevakud	Nõmme
13	Rapla-Järva päevak	Pirita ringrada		Otepää kolmapäevakud	Savimägi
	Järvamaa teisipäevakud	Järvakandi		Läänemaa kolmapäevak	Peraküla
	Tallinna Teisipäevakud	Harku-Pääsküla		Euroopa MV (tavarada)	Ventspils
14	Otepää kolmapäevakud	Alaküla		Võru kolmapäevak	Pikakannu
	Lääne-Virumaa kolmapäevakud	Oruveski karjäär	29	Lääne-Virumaa kolmapäevakud	Kõverjärve
	Tallinna MV Teade	Võerdla		Ida-Viru neljapäevakud	Voka
	Läänemaa kolmapäevak	Keedika		Värskas neljapäevakud	Luige suvila
	Võru kolmapäevak	Madala		Tallinna neljapäevakud	Jägala
15	Tallinna neljapäevakud	Linnamäe		Hiiumaa neljapäevakud	Nõmba
	Saaremaa neljapäevakud	Mändjala		Saaremaa neljapäevakud	Valjala
	Tartu neljapäevakud	Apteekri mägi		Pärnumaa neljapäevak	Jõulumäe
	Pärnumaa neljapäevak	Uulu	31	Tartu neljapäevakud	Illipalu
	Hiiumaa neljapäevakud	Palade		I Intsikurmu jooks	Põlva-Intsikurmu
	Ida-Viru neljapäevakud	Konsu		Euroopa MV (lühirada)	Ventspils
				VI Klubide karikas	Jäneda Nelijärve

Katrin Viilu

N-D 45, OK Põlva Kobras
25.04.1960, elukoht: Põlva
Perekond: abikaasa Toomas,
lapsed Kadri ja Taavi
Haridus: Tartu Riiklik Ülikool,
jurist

Tööinspektsiooni tööinspektoruurija igapäevane elu

Hetkel töötan esimesi nädalaid olude sunnil Lõuna Tööinspektsiooni tööinspektoruurijana. Enne seda olin Tööinspektsiooni Põlvamaa inspektsiooni juhataja ja tegin samas töösuhete alast juristitööd üle 10 aasta. See töö meeldis väga. „Olude sund” tähendab lahtiseletatult seda, et tööinspektionis toimus reorganiseerimine, moodustati regioonid ja väikesed inspektsioonid lakkasid alates 1. veebruarist 2008 olemast.

Tööinspektsiooni ülesanne on kontrollida ja nõu anda töötervishoiu, tööohutuse ja töösuhete valdkonnas.

Praegu tuleb mul minna sündmuskohale siis, kui on juhtunud mõni raske tagajärjega või surmaga lõppenud tööõnnetus ja seoses sellega kontrollida õnnetuse asjaolusid ning võtta seletusi. Kogutud materjalidest tuleb kokku panna toimik ja koostada põhjalik uurimiskokkuvõte, vajadusel teha tööandjale ettekirjutus puuduste likvideerimiseks või karistada tööandjat rahaträhviga. Seda juhul, kui tööandja pole taganud töötajatele ohutuid töötingimusi. Mõnes ettevõttes olen sage „külaline”, kui on vaja kontrollida ka ettekirjutuse täitmist ja vajadusel tuleb pöörata ettekirjutuses toodud sunniraha hoiatus täitmisele, kui nõuded ei ole tähtajaks täidetud.

Ühel päeval nädalas on vastuvõtupäev, siis istun kindlasti kontoris, teistel päe-

vadel tuleb täita erinevaid ülesandeid. Vajadusel käin ettevõtteid kontrollimas: kas on korras tööohutusealane töö, s.t. kes vastutab selle tööloõigu eest ja kas ta on selleks koolituse läbinud; kas on olemas ohutusjuhendid ja töötajad piisava väljaõppega; läbitud tervisekontroll; antud vajadusel isikukaitsevahendid töötaja tervise kaitseks; vormistatud töölepingud; peetakse töötaja arvestust ja tagatakse regulaarselt ka vaba aega; antakse puhkusi jne.

Kogu meie töö fikseeritakse elektroonilises andmebaasis ja kõik inspektorid saavad vajadusel vaadata mingi ettevõtte juures varem toimunud juhtumeid, kuid neid andmeid ei tohi me avalikustada.

Üle 10 aasta õpetan põhitöö kõrvalt ka Räpina Aianduskooli õpilastele seadusandlust.

Orienteerumine minu elus. Algus

Orienteerumisse sattusin enda arust täiesti juhuslikult. Kooli geograafiatunnis tutvustati põhitõdesid kompassist ja kaardist ja millegipärast saadeti mind ka kooli esindama rajooni koolinoorte orienteerumisvõistlustele (ilmselt seepärast, et olin varem esinenud suusatajana). Lootsin ühisstardis suuremate sabas midagi ikka valikust leida, aga juhtus nii, et need 11. klassi poisid olid sama

targad, kui 7. klassi tüdruk ja koos siis ekslesime, aru ei saanud millestki, lõpuks sai hilinemise tõttu kirja suur miinus, sest leitud sai ainult 1 punkt. Aasta oli siis 1974.

Uus algus ja treeneritöö

Selle esimese võistluse tulemus jäi hinge kripeldama ja kui 1976. aastal alustas Arvo Saal Põlva karikavõistluste sarja, mille esimene etapp (öine!) toimus kodukohas Räpinas, läksin uuesti kohale. Tuli ju proovida, sest eksimishirmu polnud, ümbruskond oli tuttav. Väga oluline oli mulle ka see, et Arvo tundis huvi, kuidas mul läks ja koos vaatasime minu liikumisteed kaardilt jms. See kõik andis julgust. Sellega olingi näpu o-kuradile andnud.

Keskakooli lõpuklassis korraldasin ise koolivõistlusi ja

vedasin nooremaid neljapäevakutele. Pärast ülikooli sattusin tööle Põlvasse ja tegin ka treeneritööd oma endises koolis (Räpina keskkoolis) ja Leevaku koolis. See vist polnud päris minu töö, sellest sain aru siis, kui üks praegu pealinnas tegutsev ärimees kirjutas oma treeningpäevikusse, et "tänapäev trenn oli vanamuti tasemel"...

Minu eredamad õpilased ja tulemused

Riju Johanson sai oma o-pisiku ilmselt Räpina koolist minu abiga kaasa, temal on saavutusi hilisemast ajast (80-90test) päris palju ette näidata, nii NLiidu tasemel kui ka MMidelt. Ei usu küll, et mina olin Riju talendi avastaja, aga nõ teejuhataja küll. Ei osanud siis veel midagi nii teraselt välja raalida, kellest saab asja ja kellest mitte, tahtsin lihtsalt koolikaaslastele orienteerumist tutvustada, sest see oli (ja on!) huvitav ala. Ega ma täpselt enam mäleta ka, kuidas see kõik umbes 35 aastat tagasi toimus! Arvo noppis Riju hiljem massist välja. Meil oli ju selline tore spordiühing Lokomotiiv ja meie kollektiiviks Põlva Jaam, selle all võistlesimegi. Nimelt juhtus see kõik veel enne Eesti esimeste o-klubide loomist!

Minu õpilased olid ka praegused Värskas OK Peko liikmed

Vello Solna (ASEO MAP asutaja ja juhataja) **Meelis Mälberg** (Räpina Paberivabriku omanik ja juhataja). Meelise võistlustele saamine oli alati paras peavalu, sest ta isa tahtis poega korralikuks töömeheks kasvatada ja alustas sellega üsna varakult.

Ise olen saanud (siis, kui noor olin) Eesti meistrivõistlustelt medaleid ikka mitmeid kordi (tol hetkel olin ikka oma arust tegija) ja kuulunud ka Eesti koondisse.

(Veteraniklassides kuulub Katrinile 7 EMV medalit (1+2+4), andmed OK Põlva Kobrased kodulehelt – toim).

Raadioorienteerumine

Arvo Saal pööras mind ka järgmise spordiala juurde – raadiospordi peilimisjooksu. Palju aastaid oli see minu eelistus nr.1 spordis, tänu sellele olen saanud päris palju reisida, kuigi kahjuks ainult endises NLiidus. Lihtsalt sündisin valel ajal.

Raadioorienteerumise võistlusreisid on mind viinud näiteks Taškenti, Kišinjovi, Ust-Kamenogorskisse, Vinnitsasse jne.

Minu klubiline tegevus = korraldamine!

Põlva Kobrasega liitusin mõni aasta pärast selle asutamist 1988. aastal. Tänapäevaks olen tervise tõttu jäänud vaid võistluste korraldajaks. Mõnel aastal me aina korraldame ja korraldame ja muudeks asjadeks naljalt enam aega ei jäägi.

Muud hobid ja ühiskondlikud ülesanded

Tegelen enda lõbuks fotograafiaga ja olen ka väikestviisi kosmeetika edasimüüja. Tunnen huvi igasuguste huvitavate ja ilusate asjade tegemise vastu. Proovinud olen siidimaa-li, klaasvitraaži, sukanukkude tegemist, salvrätitehnikas kaunistamist, tikkimist, heegeldamist, pärليهete valmistamist. Kui töötuks jään, siis tegevust jagub!

Heegeldamine ja tikkimine on selged kooliajast, tollal kohustuslikult õpitud. Kõik teised käsitööoskused on elus ise minu juurde sattunud ja hiljem juba ka teadlikult õpitud. Kõik algas Mammaste Lasteaed-Algkoolist, kui mu lapsed seal käisid. Lasteaias korraldati vanematele vahvaid õppepäevi juhataja eestvõttel. Oskasin sellisele toredale ettevõtmisele tähelepanu pöörata ja osalesin ka edaspidi,

kui kusagil oli võimalus miskit õppida. Põlvas on vahva Kirri-Mirri käsitööpoeke (Kesk tn 1) ja selle perenaine Lea korraldab aeg-ajalt näputöö õpet, paljut olengi tema juures õppinud.

Soovitan kõigil, kes Põlvasse satuvad, selles poes korra käia. Seal näeb imeasju ja imelist käsitööd, kohapeal müüakse ka materjale isetegemiseks. Pood on kohe turu kõrval.

Kuna ise olen Põlvamaa Puuetega Laste Vanemate Seltsi juhatuses, oleme ka oma seltsiga teinud meisterduspäevi.

Ühiskondlikke ülesandeid on mul teisigi: korteriühistus olen revisjonikomisjoni liige; garaažiühistus juhatuses liige (praktiliselt küll juhataja).

Otepääl olen juba mitmeid aastaid käinud korraldamas suusatamise MK etappi ja Suverulli. Seda reaalkemena ja lihtsate ülesannete täitjana: rajajulgestajana, ringilugejana (kui selleks vajadust on). Sattusin sinna ka juhuslikult, täitsime võistluse algusaastatel Tiia Teppani ja Taima Nurme vahendamisel korraldaja ankeedi ja siis kutsutigi. Ühel esimestest Suverullidest päästisime Kobrastega korraldajad suuremast jamast, kui finiš oli väga tihe ja ainult meie käsitsi kirjutatud järjestusest sai lõplik protokoll tegeliku järjestuse. Kirjutamine oli nii kiire, et paberile ei olnud aega vaadata, näpu all oli tunda, kui paber täis sai ja siis ruttu vahetati lehte.

Selle aasta MK-etapi teisel päeval sain aega tribüünil viibida. Publik oli fantastiline ja see ühine kisakoor oli ikka vägev! Põhjust kisada ju oli küll, kisasin siis minagi!

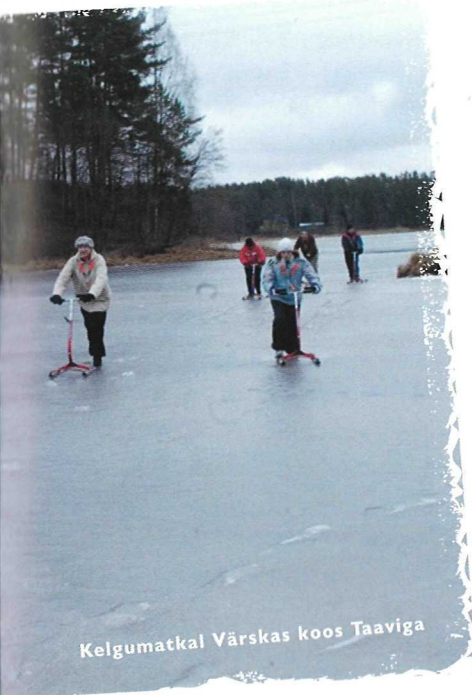
Õigusteadus vs orienteerumine

Igapäevatöös on seost orienteerumisega ehk niipalju, et pean seadusterägistikus leidma vajadusel õige ja sealt välja noppima ka õige paragrahvi.

Töökaaslaste seas seni orienteerujaid ei ole, aga ajakirja loeksid nad küll, kui teaks, et seal on tuttavatest juttu (muidu ma pole küll nende lugemissoovis väga kindel).

Orienteerumine ja OM

Olümpiale võiks orienteerumine pääseda ikka, näiteks sprindivõistlus on ju vägagi atraktiivne vaatatajale.

Kelgumatkal Värskas koos Taaviga

ILVESTEADE

Need Ilvesteate aastad polnud kiita. Võib iseloomustada isegi sõnadega „möödaniku nostalgialgia” ja „inerts”. Oodatud osavõtjate hordid suurelt Venemaalt ei tulnud tagasi ... Hakkasid hoopis ise korraldama analoogse formaadiga teatevõistlust, millel kopeeriti isegi nime – *Uralskaja Ilvestiada*.

Ka korraldajad ilmutasid väsimuse ja luitumise märke. Riigikorra muutus tõi palju uut inimeste isiklikku elu. Polnud vaba aega, et teha ettevalmistusi Ilvesteate jaoks, sest avanes võimalus teha tööalast karjääri või hõivas aja õppimine. Puhkuseraasukest oli ahvatlus kasutada laias maailmas teisi orienteerumisüritusi avastades.

Sedasi polnud kindlat eestvedajat, kes oleks võtnud Ilvesteate korraldamise oma südameasjaks. Ka majanduslik seis oli pingeline – enam polnud loota tasuta transpordibile või kolhoosi talgutetele. Klubis tõusis päevakorda küsimus, miks teha üritust, mis võib majanduslikult kahjulikuks osutuda ja agarus lahtuski.

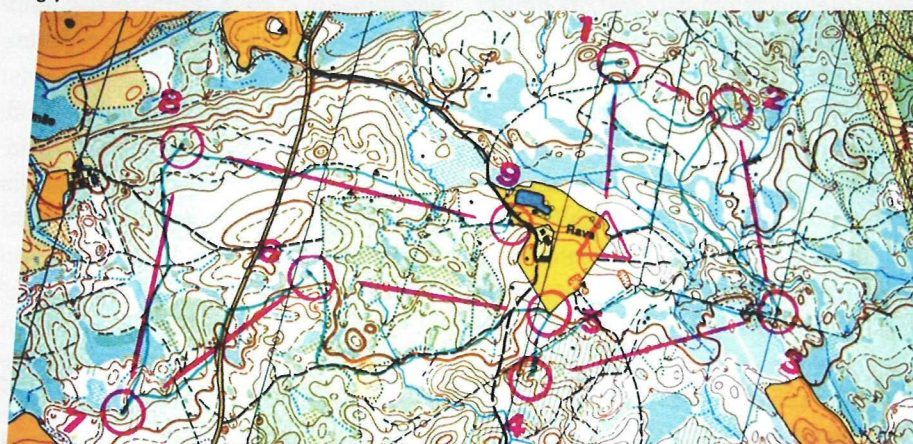
Õnneks oli olemas korraldajate raudvara – inimesed, kes teadsid täpselt, kuidas mingit valdkonda toimima panna. Näiteks rajabrigaad ja sekretariaat alustasid oma ettevalmistusi juba enne peakorraldaja

leidmist. Hindamatut abi on osutanud meie iga-aastane peaspponsor AS Ilves-Extra, et klubi ei peaks korraldamise kvaliteedi arvelt koonerdama ja Ilvesteate auhinnalaud oleks ahvatlev. Loodan, et osavõtjate osaks sai meeleolukas võistlus ja klubi raskused ei paistnud välja. Ise sain neil aastail näha Ilvesteadet nii jooksjana kui ka kogeda kõõgipoolt kohtuniku ja peakorraldajana.

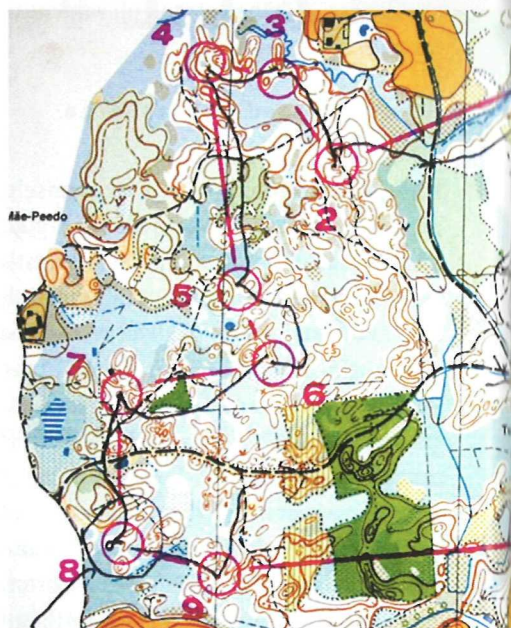
1994. a. XVI ILVESTEADE. Pangodi. 4 päeva, 95 võistkonda ja 329 osavõtjat. Võistlema tuldi Eestist, Soomest ja Lätist. Jooksud toimusid küllalt soisel ja “rohelistel” maastikul, kus lopsakas suvine taimestik ei halastanud võistlejatele. Nii mõnigi finišeeris katkirebitud riiete ja kriimustatud näoga. Selliseid ebameeldivusi pidi kompenseerima suurepärase kaart koos keeruliste reljeefipesade ja sookeste süsteemidega ning Avo Veermäe loodud tehniliselt huvitavad rajad. Vajalikuks osutusid hea tähelepanu ja jooksutempo muutmise oskus, sest kõrges rohus võis kergesti punktist mõne meetri kauguselt mööda minna.

Meestest näitas oma paremust tehniliselt osav **Lehola** võistkond (**Tarvo Avaste, Inno Ling, Rene Otteson, Rene Mõttus**)

1994.a. Pangodi. 2 päeva 3 vahetuse liidri Alida Abola teekond- “rohelistes” metsas ringijooksud tasusid ära

1994-1998 OOTUSTE AEG

1994.a. Soine Pangodi maastik kaardipildis. 4 päeva

lätlaste Centra Banka (Girts Vegeris, Guntas Mankus, Uigis Voicesnieks) ja OK KO (Ivars Zagars, Ilmars Davidsons, Ants Grende, Janis Ozolins) ees. Rene Otteson sai liidrisärgid 2. ja 4. päeval avatapi võitmise eest, samadel päevadel oli Inno Ling liider ankrumehena.

Naisteklassis käis põhiline duell OK Peko ja OK Riga vahel ja põnevus püsis viimase vahetuseni. Riia 3 vahetuse jooksja Alida Abola sööstis metsa ainult 15 sekundilise kaotusega liidrile. Võitlus sai aga ootamatu lahenduse, sest Alida tulemus tühistati ühe kontrollpunkti vahelejätmise tõttu. Nii OK Peko (**Epp Käpa, Ruth Vaher, Külli Kaljus**) sai ülekaaluka 54minutilise eduga võidu NOK Piepe (Inga Grende, Vita Valdmane, Dace Belicka) ees. Kolmandale kohale tõusis OK Kobras (Lilian Värton, Saima Värton, Maret Vaher).

Edukamaiks jooksjaks osutus Külli Kaljus, kes finišeeris 3. vahetuses kolmel päeval liidrina ja seda parima etapiajaga.

1995. a. XVII ILVESTEADE. Vooremägi. 93 võistkonda, 300 osavõtjat, külalisi tuli Soomest, Peterburist ja Lätist. Võistlust

MINIJA PÄÄSLANE

2 vahetuse liidri Janis Ozolinši teekond

alustati erandkorras jaanilaupäeval ja peeti kolmepäevasena. Muudatuse tingis tihe Eesti ja rahvusvaheline võistluskalender, kus mitmed samas regioonis toimuvad mitmepäevajooksud (4EST, Takas, Kapa, Fin-5) pretendeerisid juuli alguse nädalavahetustele.

Naistest OK Peko (Epp Käpa, Ede Ümarik, Külli Kaljus) oli võidukas kõigil päevadel. Meeste võitjad OK Lehola (Alar Viitmaa, Inno Ling, Rene Otteson) finišeerisid viimasel päeval küll teisena Peterburi võistkonna järel, ent see oli piisav üldvõidu saamiseks.

1996. a. XVIII ILVESTEADE. Viljandi. Võistlus taas neljapäevane. 110 võistkonda, 373 osavõtjat. Võitis OK Ilves (Kristi Vassil, Elo Saue, Triin Vask, Miniija Pääslane) ja Lehola (Alar Viitmaa, Tarvo Avaste, Rene Otteson).

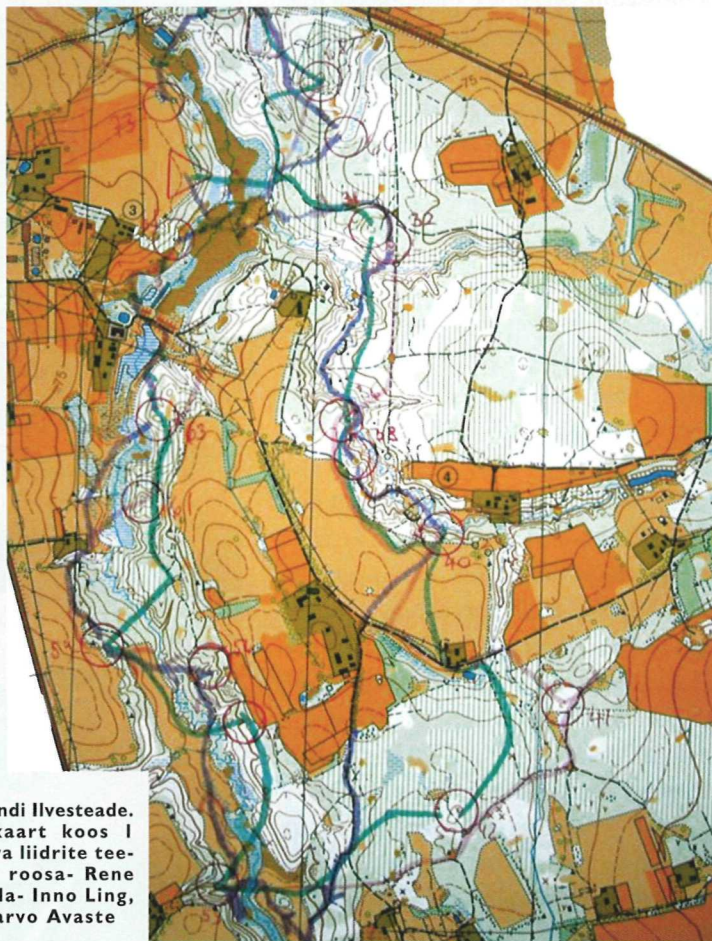
Maastikud olid väga vaheldusrikkad. Esimesel päeval Loodi Põrguorg järskude kuni 60 m kõrgete ürgoru nõlvadega, 2. päeval Siniallikul soostunud põhjaga org pisisoode ja mikroreljeefiga, 3. päeval Holstre lohu-tipu maastik ja 4. päeval

Polli mäed – tugevalt liigestatud ja tiheda suusaradade võrguga paik. Kõik see küllalt halvasti läbitavas metsas.

Mäletan, et viimasel päeval tasus “suusatada” võimalikult ringi mööda suusaradu ja ainult korraks põigata võpsikusse kohas, kus rada pääses kontrollpunktile kõige lähemale. Aga küll oli lihtne suusaradade rägastikus segadusse sattuda, eriti kui joosta end hapnikuvõlasse suusatajate künkatippe vallutades.

Tol aastal juhtus korraldajatel ka üks kahetsusväärne aps: kaartide vormistamisel oli tehtud viga ja üks naiste kontrollpunkt asus teises kohas, kui kaardil kirjas. Õigluse tagamiseks naiste kolmanda päeva tulemused tühistati. Õnneks järgnes veel üks võistluspäev ja üritus lõppes positiivse noodiga.

Ei tea, kuidas võis see viga läbi lipsata... Klubi on alati pingutanud korrektsuse nimel – inspekteeritakse rajad, kaardid, märgitakse lipikutega punktikohad, tehakse kaardipaljunduse kontroll ja võistkonna kaartide komplekteerimise kontroll, lõpuks kinnitavad veel kontrolljooksjad kontrollpunktide olemasolu. Kaasajal aitavad muidugi viga vältida radade koostamise

1996.a. Viljandi Ilvesteade. Põrguoru kaart koos I võistluspäeva liidrite teekonnadega: roosa- Rene Otteson, lilla- Inno Ling, roheline- Tarvo Avaste

arvutiprogrammid, rajameistritel pole tarvis radu käsitsi ümber joonistada.

1997. a. XIX ILVESTEADE. Küka-Prangli. Osales 105 võistkonda 371 osavõtjaga. Võidutses OK Peko (Ede Ümarik, Epp Käpa, Mare Parve, Anu Annus) ja neljandat aastat järjest Lehola (Rene Otteson, Inno Ling, Kaido Nurja, Ormar Lutsberg). Jälle oli valitud keeruline ja tiheda alustaimestikuga maastik, sest loodeti, et tõeline Ilvesteate sõber soovib väärt orienteerumise kogemust, mitte niivõrd puhkust ilusas metsas.

Ühel päeval tegime kuni 10aastastele lastele ühisstardist minijooksu nõõri järgi

...nõõri ühingu maarat eksivad kõik.
n. Viimasel päeval pani Lehola
tegi töö- pikka ja rasket avavahetust
uda Le- jooksma oma kogenuima Inno
l käis ti- Lingi. Kui avavahetuse ülejäänud
e vahel, sada jooksjat põrutasid otse kont-
ko vahe rollpunkti suunas, siis Ling pi-
durdas korraks sammu, vaatas
no Ling veel korra kaarti ja sööstis üksin-
finišit: da kõrvale tihedate kuuskede va-
us suu- hele. Kui parimat oodati kontroll-
ul palju punkti seitsme-kaheksa minutiga,
rahuli- siis Ling jõudis kohale 6.20ga.
simesse Ta oli leidnud parima teevarian-
teminu- di, tehes järgmisega sisse viiem-
t etappi nitilise vahe.

1997a. Ilmar Kase artikkel “Postimehes”, lõik, kuidas Inno Ling võitis punkti.

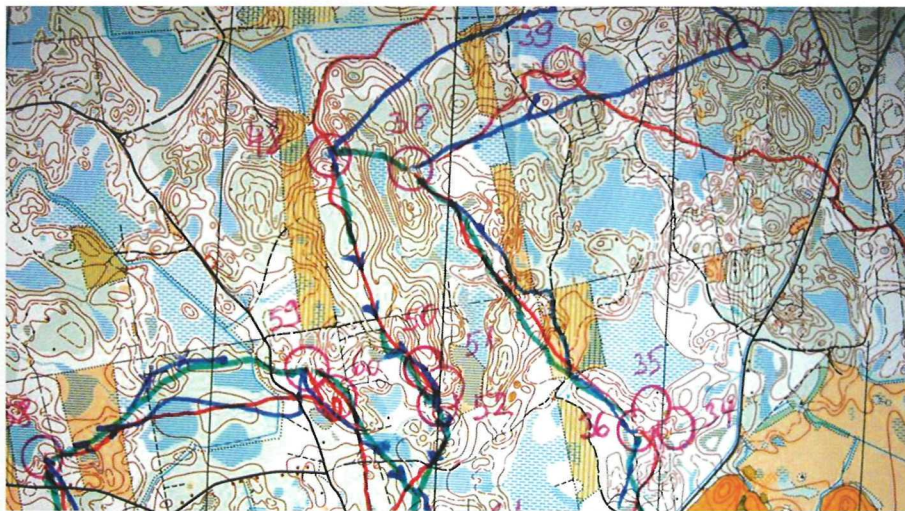
ja lihtsa pilt-skeemiga. Olin jooksu idee autor. Mõte oli tekkinud oma võsukestega Tartu maratoni sarja lasteüritustel käies. Mini-Ilves võeti rõõmuga vastu ja nii saime innustust korraldada seda ka järgmistel Ilvesteadetel.

1998. a. XX ILVESTEADE. Prangli. 115 võistkonda põhiklassides, lisaks tehti esmakordselt Ilvesteatel rajad lastele. Kokku tuli 501 osavõtjat. Noorte-Ilves oli individuaalarvestuses, kuid ühisstar-dist, mis anti kümme minutit enne põhistarti.

Elevust töid võistlusele Venemaalt saabunud võistkonna viis esindust "Variant", kus jooksid mitmed Vene rahvuskoondise liikmed. Nad olid just eelnevalt lõpetanud oma treening- ja võistlusturnee Skandinaavias ja leidsid, et on õige teha maastikuluuret enne tulevast MKetappi Hellenurmes.

Nagu oletatud, läksidki võidud Variandile ja naiste seas seda soliidse 41minutilise ülekaaluga (**Variant II**, jooksis **Tatjana Pereljajeva, Tatjana Kostõljeva, Jelizaveta Kuznetsova**). **Variant II** mehed (**Igor Klimov, Roman Jefimov, Valentin Novikov**) kaotasid kolmandal päeval valvsuse ja finišeerisid viiendana 3minutilise kaotusega päevavõitja OK Marule (Reiman Raivo, Anton Anti, Kannel Alari). Varasematel päevadel kogutud soliidne edu lubas säilitada üldarvestuse võidu 6minutilise varuga teise koha saanud OK Salduse eest. Kahjuks neljandal päeval tunamullune korraldajate viga kordus – üks meeste kontrollpunkt seisis vales kohas ja tulemused tühistati.

Selle peale võttis EOLi president Leho Haldna "Orienteerujas" karmilt sõna: "Miks

1998.a. Prangli. I päeva meeste liidrite teekonnad: sinine- Valentin Novikov, roheline- Inno Ling, punane- Sixten Sild.

1998.a. Prangli. Valentin Novikov.

lubab Eesti orienteerumise üks tugevamaid klubisid endale selliseid vigu? Minu arvates on põhjuseks liigne enesesusaldus, ebaprofessionaalne suhtumine võistluse korraldamisse ja vastutuse hajumine."

President ei teadnud võistluse ettevalmistuses toimunud viperustest. Veel hiliskevadel polnud peakorraldajat ega olnud tunda klubikaaslaste erilist agarust.

Lõpuks nõustusin olema eestvedaja, kuigi mul puudusid igasugused ürituste korraldamise kogemused. Sain kooskõlastused maavaldajatega ja lahendatud olme ning varustuse küsimused.

Rajad planeeriti viimasel minutil, sest klubi kõik kogenud rajameistrid olid muu tegevusega hõivatud. Paika sai ka kohtunikekogu koosseis. Võistluse kava ja kohtunike nimekiri nägid paberil päris ilusad välja. Kohale tulid rõõmsatujulisena aga kogenematuses liialt hilisel tunnil. Ja sain kohe külma dušši – võistlejad juba saabuvad, aga kus on parkijad, kus kontrolljooksjad, kes teab, kus võistluskaardid on? Puha korraldamatus!!!

Mõned telefonikõned ja sain selgust, et inimesed on tulemas, aga tööpäev olevat veninud pikemaks, küll jõuavad kohale. Ja siin pean tänama klubi raudvara ehk toimkondade ülemaid, kes on teinud tööd Ilvesteatel aastaid ja teavad täpselt, millist varustust kus kohal kasutatakse ja mida iga tema valdkonna kohtunik peab tegema.

Oli siis võistlusülevaade ja mõne puuduva kohtunikuga kuidas oli, üritus sai tehtud! Mõned ärevad minutid ja ümberkorraldused ning võistlus hakkas laabuma, jäi aega isegi piltide tegemiseks.

Tagantjärele võib tunnistada, et need klubi ühtsusproovile pannud aastad on olnud õpetuseks nii klubile kui ka uuele kohtunike põlvkonnale. Ka mitmed võistlejad tulid tänama ja küll nad tulevad uuesti osalema. Kui on poolehoidjaid, siis traditsioon jätkub ning Ilvesteatel ei pea Uuralitesse sõitma. Küll hakkasime mõtlema, mida teha teisiti, aga nendest muudatustest juba järgmises ajakirja numbris.

1998a.a. Prangli. Start! Ja võistlejad kaovad lopsakasse Lõuna- Eesti metsa.

LUGEJAD ARVAVAD

„Kui nii jätkub, on hästi”; „Rohkem kuulujutte ja intriigi!”

Orienteeruja ajakiri ilmub ikka veel. Uus orienteerumishooaeg on kohe-kohe algamas ja meie ajakiri on valmis, et kätt endiselt pulsil hoida. Tused on läinud iga aastaga tugevamaks ning kroonikute eesmärk on need jäädvustada.

Eelmise aasta lõpus küsisime lugejatel, kas kõik on hästi ja kui ei ole, siis kes või mis on selles süüdi? Arupärimistele vastas küll ainult 40 lugejat, ent seda enam väärtustame nende arvamust. Kuulakem nüüd, mida vandekohtunikel on öelda.

Tervisesportlaste peamiseks diviisiks on ikka olnud, võistlemine, higistamine ning sellega kaasnev ärevus; pisted rinnas on liigne stressiallikas, mis hävitab kogu rahvaspordi võlu.

Võta nüüd kinni, kas Pullerits on Eesti rahva üles kütnud või on meie rahvuslik ärapanemisevajadus muutnud meid koletisteks, kes ammutavad jõudu ikka uutest ja uutest elamustest võistlurajal, aga ajakirja Orienteeruja lugejatele pakuvad kõige rohkem huvi just lood **tippspordist ja tiitlivõistlustest (27%)** ning seejärel kõikidest **muudest võistlustest (16%)**.

Saavutusvajaduse järel tahab sportlane saada suunamist ja nõuandeid. Kui vanasti loeti lehest huviga, millisest talupidamisnivist C.R.Jakobson järgmisena kirjutab, siis nüüd sõlmib olulisemad teemad omavahel loogilisse patsi **EOLi president ja tema veerg**, mis pakub esmajärjekorras huvi **14%-le**. „Leho sõnavõttud peavad jätkuma,” nagu üks lugejatest oma plakatiga toimetuse ukse all manifesteeris.

Talupidamistarkuste kõrval neelab eesti sportlane veel **rajaanalüüse ning üldse kaarte ja radu puudutavad lugusid (11%)**. Rubriik „Võsast väljas” oli ühe kümnendiku lemmik ning üks lugeja kiitis ka rubriiki „Põõsast väljas”, mille loomist kolleegium veel ei ole arutanud. Huumor on alati olnud

valdkond, mis võib seltskondi lõhestada. Keegi peab ju nalja tegema ja kellegi üle tuleb naerda. Dr **O-Dropsiga** koos naeris 8% lugejatest, aga naljakas ei olnud 5%-l,

kes protestiks selle osa ajakirjast hoopis lugemata jätsid.

Üldiselt ei ole siiski vahet, mida kirjutada, sest peaaegu pooled inimestest loevad nagunii **kogu ajakirja läbi (48%)** ja igaüks nii kiiresti, kui silmad võtavad ja näpp sõnadele järele jõuab libiseda. Näiteks lugeja Lääne-Virumaalt „loeb ajakirja 100% läbi ja naine ei saa aru, kuidas võib ühte ajakirja 2-3 kuud järjest lugeda”. Siiski on ka inimesi, kes teevad valikuid ning kõige tihedamini jäetakse vahele **rattaorienteerumise ülevaated (16%)** ning **ajaloolised meenutused (11%)**. Arusaadavalt (vt eelmist lõiku) on mingi vimm **rahvaspordi (4%)** ja **seiklusspordi vastu (4%)** ning ka kliimasoojenemine on jätnud oma jälje, kui **suusaorienteerumise** jälgimisele on selja pööranud 5% lugejatest. Üks lugeja ei taha ajakirjas Orienteeruja enam näha lugusid laskesuusatamisest.

Mitte ükski vastanutest ei tunnistanud, et tunneb puudust hellusest ja armastusest. Samas tervelt **20%** tahab lugeda rohkem **orienteerumistehnikast** ning lahendada selleteemalisi ülesandeid. Kui õpihimuliste hulka arvata ka need, kelle arust pööratakse liiga vähe rõhku ajakirjas **treeningute planeerimisele ja läbiviimisele (17%)**, saame kokku hirmuäratava hulga inimesi, kelle harimisel ja treenimisel oleks võimalik viia Eesti Euroopa 5 tugevaima orienteerumismaa hulka.

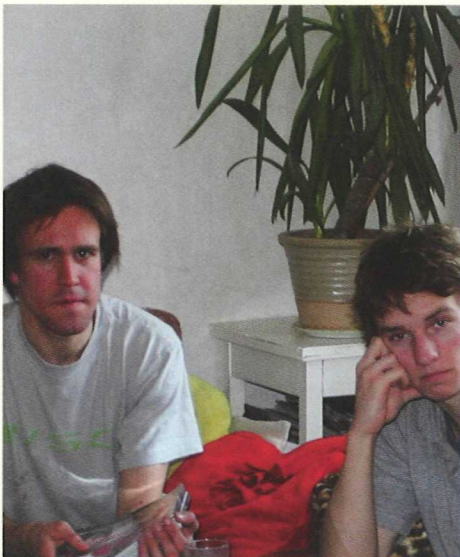
Koos Orienteeruja tegijatega valutavad **laste ja noorte teemade** üle südant ka **11%** lugejatest, ning sel aastal ongi kavandatud muuta ajakiri nooruslikumaks ning ära kuulata, mida nendel selle peadpööritava sporditeema kohta on öelda. Nooruse tuulepeadele vastukaaluks tahavad ka **veteranid leida oma kohta ja rolli ajakirjas (8%)**. Jälle kord taandub vaidlus igivanale teemale: kui noortel inimestel

Huvipakkuvaimad teemad

Tippsport ja tiitlivõistlused	17	27,0
Võistluste kirjeldused	10	15,9
Presidendi veerg	9	14,3
Rajaanalüüsid ning kaarte ja radu puudutavad lood	7	11,1
Võsast väljas	6	9,5
O-Drops	5	7,9
Muu	9	14,3
	63	100,0
Oma klubi tegevusest	1	
Reisikirjeldused	1	
Enda lood	1	
Psühholoogia	1	
Noored	1	
Seiklussport	1	
Ajalugu	1	
Rattaorienteerumine	1	
Võistluste korraldamine	1	

Mis liiki lood jätsid lugemata ?

Loen kõik läbi	21	47,7
Rattaorienteerumise	7	15,9
Ajalugu	5	11,4
Rahvasport	2	4,5
Seiklussport	2	4,5
Suusaorienteerumine	2	4,5
O-Drops	2	4,5
Muu	3	6,8
	44	100,0
Võistluskorraldust kirjeldavad	1	
Looduskaitseteemalised	1	
Laskesuusatamise	1	

Toimetuse; Jürgen Einpaul, Mihkel Järveoja

kõrvus piniseb ja kui vanadel inimestel undab, siis kus peitub tõde. Uuel aastal otsib ajakiri ka sellele vastust.

Liiga vähe kajastamist on leidnud ajakirjas **klubiline tegevus (8%)**. Eestis levinud tippspordi selja tagant nõuab oma osa ka **päevakuliste punt**, kes soovib rohkem rahulikke pereteemasid, kus arutletakse orienteerumise põhiväärtuste ja naturaalse ilu üle ning antakse nõu, kuidas ja millal ja kust kohast, mitte agressiivseid kärts-mürts lugusid (6%). Võrdselt tuntakse puudust ka **vanaaja meenutustest, maailma tippori-enteerumise hetkeseisust ja ajaloost ning artiklitest, kuidas korraldada võistlust ning kuidas valmib kaart (6%)**. Mõni inimene palus rohkem psühholoogilist abi ja lugeja Tartumaalt tahtis teada, kuidas kasvatada 10aastasest mehepojast põhiklassi maailmameister?

Kaartide suhtes oli valdavalt sõbralik üksmeel. Peaaegu kõik soovisid **ainult liikumisteedega** kaarte ning kõige enam huvi pakkusid just **välismaised tippvõistluste kaardid**. Tundub, et kaugema välismaa kaardid on paljudele jäänud eksootikaks, ning Egiptuse reisirõõmu läbi linnaplaanidega.

Väga põnev oli ühe Tartumaa lugeja ettepanek avaldada ka teisi, **eriotstarbelisi ja geograafilisi kaarte**, et avardada inimeste silmaringi. Seda algatust võtab ajakiri kindlasti arvesse, sest kaardid on ühed paremini aja tõekspidamisi ja iluideaale kujutavad ja kujundavad kunstiteosed. Samuti sooviti uurida rohkem **laste ja**

Millised teemad on jäänud tähelepanuta?

Orienteerumistehnika õpetus ja ülesanded	7	20,0
Artiklid treeningutest ja nende planeerimisest	6	17,1
Laste ja noorte tegemised (ka treeningud)	4	11,4
Klubide tegevus	3	8,6
Veteranide tegemised	3	8,6
Päevakuliste probleemid ja nõuanded	2	5,7
Kuidas sünnib kaart?	2	5,7
Võistluste korraldamine	2	5,7
Maailma tipporienteerumine ja selle ajalugu	2	5,7
Vana aja meenutused ja treeningud	2	5,7
Muu	2	5,7
Kokku	35	100,0
Täpsed rajaanalüüsid	1	
Seikluslikud lood orienteerumise- sest	1	

Miks võtad uuesti kätte?

Loen vanu meelde jäänud artikleid üle	9	30,0
Otsin väga harva uuesti ajakirja üles	5	16,7
Treeningnõuannete pärast	5	16,7
Uurin kaarte ja rajaanalüüse	3	10,0
Vaatan arstiveergu	2	6,7
Kogemuse hankimiseks sarnaseid artikleid	2	6,7
Muu	4	13,3
Kokku	30	100,0
võistlusinfo	1	
Tulemused	1	
O-analüüsid	1	
Kalender	1	

algajate teevalikuid ning lahendada **teevaliku ülesandeid**.

Mida tehakse ajakirjaga pärast läbilugemist? Tõusva elektri ja puidu hinna surve sunnib kindlasti osaliselt paiskama pabermaterjali taas energiaringesse, ent rõõmustav on kuulda, et praegusel hetkel eranditult **kõik vastajad säilitavad vanu ajakirju**. Üks lugeja küll ainult 2 aastat.

Maret Vaher, Sixten Sild.

Ja mõnigi kord otsitakse vanad ajakirjad uuesti üles – kas siis selleks, et lugeda **vanu meeldejäädud artikleid (30%)**, lugeda üle mõned **treeningnõuanded (17%)** või uurida **vanu kaarte ja rajaanalüüse (10%)**. Siiski, suur hulk lugejatest ei võta pärast lugemist enam ajakirja kätte või teeb seda **väga harva (16%)**, samas kui eelpool nimetatud Lääne-Virumaa mehel on ajakirjad kogu aeg töös, sest kuud vahetuvad kiiresti. Üks lugeja säilitab ajakirju lastelaste jaoks.

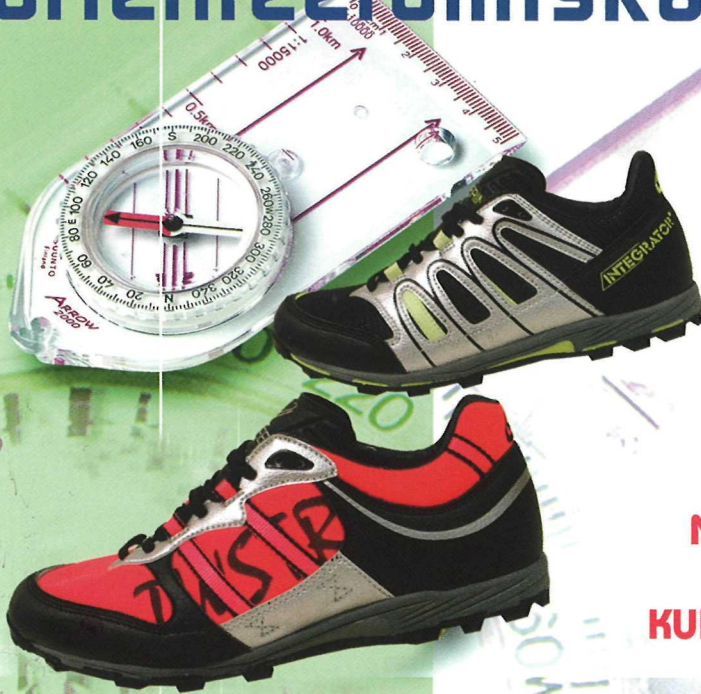
Selline oli vastukaja teilt. 40 arvamust on kindlasti liiga vähe, et hinnata enam kui 500 tellija tegelikke eelistusi. Kuigi te olete kõik tublid orienteerujad, olete samas väga laisad eneseväljendajad. Ehk lähebki kogu võhm metsas punnimise peale ning oma arvamus jääb kuhugi metsa, sohu või kraavipervele maha.

Kui Teile ei meeldi miski, mida me kirjutame või kui teie põhimõtted ei lähe kokku mõne autori omaga, siis jumala eest, saatke meile kiri. Arvamuslugudest on Orienteerujas alati puudu olnud. Kuna mitmed inimesed mainisid, et kui palutakse, siis eks nad midagi ikka kirjutavad, olgu kogu see jutt siin avalik palve kõigile lugejatele!

Meie aadressid ja kontaktandmed leiate ajakirjast. Ja nagu tuline spordihuviline märkis „tuleb avalikkust teavitada, et selline ajakiri eksisteerib”. Teatame uhkusega, et eksisteerime.

Statistikat tegi ja inimeste kätt hoidis
MIHKEL JÄRVEOJA

orienteerumiskauba osäühing

NAASTARID,
SÄÄRISED,
KAITSEPRILLID,
ABIVAHENDID
NII TIPPTEGIJALE
KUI HARRASTAJALE

jalas

OLWAY

SPORT

Muik Tallinna neljapäevakulil ja hooaja suuremale võistlustel.

HEA VARUSTUS TAGAB RAHULOLU

Orienteerumiskauba OÜ Nurmenuku tee 9 Randvere 74001 Viimsi tel. 609 8904
 agu.koppa@mail.ee 50 46 904

Eriti suure valgusjõuga LED-id.

Mugav, lampi stabiilselt peas hoidev pehmendusega plaat.

Võimalus valida kolme erineva valgusrežiimi vahel.

Võimas liitium ioon aku.

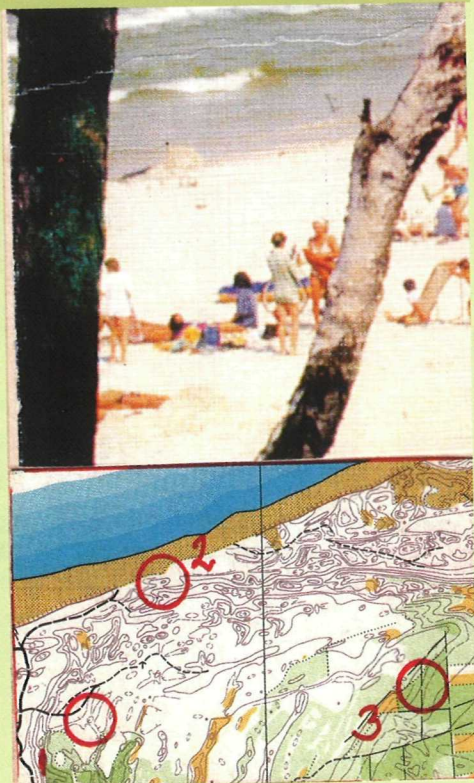
PETZL – ULTRA

- Uus generatsioon eriti võimsaid valgusdioode.
- Suurepäraselt peas istuv lamp.
- Eriti võimas valguskiir.
- Lihtne valgusrežiimi valik.
- Aku täituvuse indikaator.
- Aku eluiga maksimaalses režiimis üle kolme tunni.
- Vastupidav ja tormikindel konstruktsioon.
- Valgusdioodid ei vaja väljavahetamist.
- Saadaval ka suurema pikema juhtme otsas asetseva akuga versioon.
- Garantii 3 aastat.

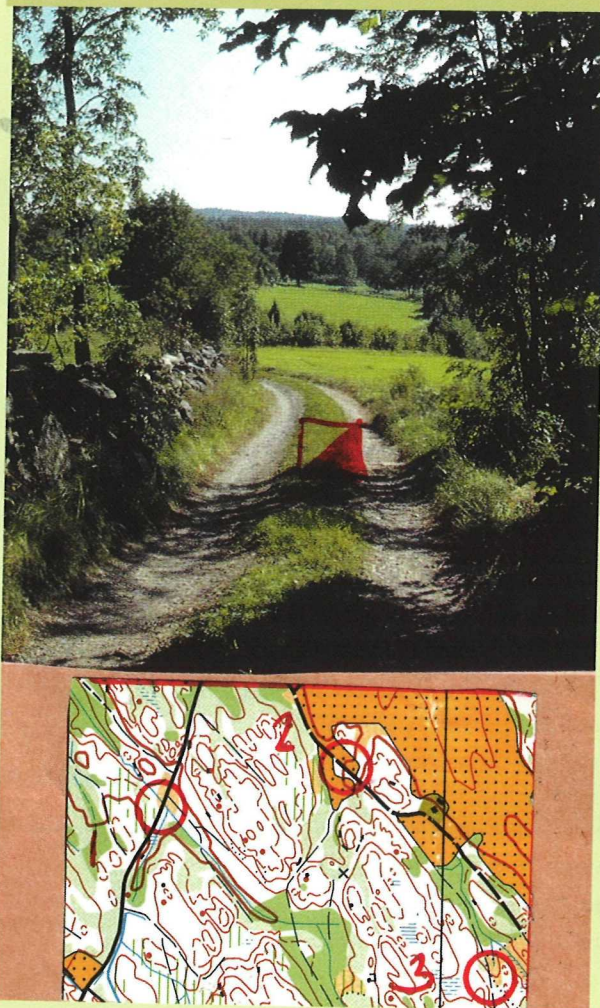
PETZL®

SARMI kaardikool

5. Millise punkti juures võib näha sellist pilti?

23. Millisel teel asub punkt?

dr O-Trops

O-tervitus
teile kõigile,

kes te pole veel seni väsinud dr O-Tropsi kahtlasevõitu kolumnidest. Soojad ter-
vitused ka väsinutele. Pidage vastu!

Nüüdseks on siis lõplikult ümber lükatud

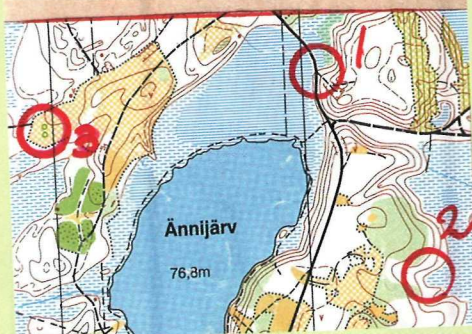
eesti vanasõna „ega tali taeva jää”. No, võib ikka pirtsutada ja taevasse jääda küll. Sama hästi kui kosmosevaldkonda kuuluvad tuntud lauluread „suusalumi, suusalumi, sadas õhtust hommikuni” ja „me kelgule, me kelgule võiks tulla veel üks laps” nagu ka Allar Levandi ja Ago Markvardti kuulus räpp „Eestlased lumel ja eestlased jääl”. Turisfirmad muidugi hõõruvad ainult käsi selle peale, sest lisaks talvistele päikesepakettidele saab suusarahvale pähe määrada aina rohkem „lume otsimise” reise.

Kui lund ei ole, siis peab välja mõtlema alternatiivseid tegevusi. Miks mitte kolida orienteerumishooaeg siseruumidesse ja korraldada Eesti erinevates spordihallides siseorienteerumise talvine karikasari. Mõeldud-tehtud.

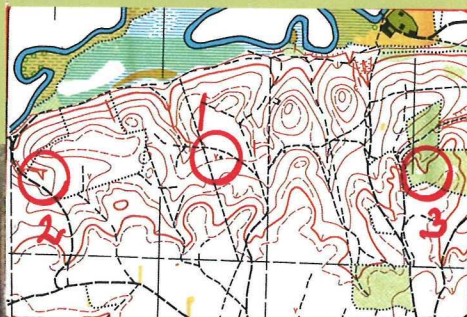
Ilmaimet (nagu karvast meest tsirkuses) olid tulnud uudistama paljud. Selleks, et suusa-orienteerujate hooaeg päris luhta ei läheks, olid nemadki kohal, jätsid suusad ja kepid kenasti ukse taha ühte virna, kammisid juuksed seilise ja asusid sooja tegema.

Maastikku ja pinnavorme kui sellist on spordisaali muidugi raske tekitada, kui just mitte teivashüppe mattide keskel asuvat punkti tipuks lugeda. Mets ja raiesmik puuduvad, sest puid ja põõsaid kaugushüppekasti ei istuta. Igal pool on lage plats ja ulub tuul. Teatud jooksukoridore oli üritatud teha naiste tõkete ja politsei piirdelindi abiga, ent iga õige spordimees või -naine näeb juba kaugelt, et tegemist ei ole teps mitte „läbimatu soo” või „ületamatu aiaga”. Samuti on spordihallis alati

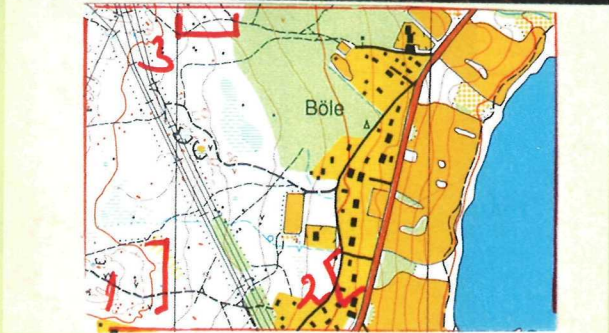
15. Millise punkti juures toimub kohtamine?

6. Milline punkt asub uhteorus?

14. Millist kaardil märgitud aladest näed pildil?

Õigeid vastuseid näed lk. 38

varitsemas oht jääda ketta- või odarahe alla, kuna Gerd Kanter ja Andrus Värnik võivad olla samal ajal usinasti Pekingi olümpiaks valmistumas.

Asja hea külg on aga see, et kui inimesed ühte suletud ruumi kinni panna, siis ei lähe nad kuhugi kaduma, sest – olgem ausad – lõpuks tuleb sein ikka ette. No ja lisaks on kuiv, puhas, valge...

Tegelikult on asjal jumet ja seda võiks edasi arendada. Majade eksploatatsiooniplaanide järgi võiks võistlusterritooriumiks võtta ikka kogu hoone, saaks isegi kõrgusjooned kaardile kanda.

Päris ventilatsioonitorudesse inimesi ei ajaks, ent igasugu kolikambritest ja tagatubadest võiks trass läbi käia küll (lisamomendiks see, et inimestel on motivatsioon ruumid ära koristada). Lembitu

Kuuse ootaks võistlejaid TV-punktis näiteks korstna jalamil nagu kana õrrel ja „kaagutaks”, s.t. räägiks meile emotsioonide põledes, kes on hiljaks jäänud ja kas jala ette sirutamine oleks ajast kärpinud need nii vajalikud sekundikümnendikud jne.

Tuletõrjutatel oleks vast sellise võistlusformaadi puhul väike eelis, ent loodetavasti ei muutu see distsipliin pelgalt tuletõrjespordi lahtisteks meistrivõistlusteks.

Selle neutraliseerimiseks võib nn „teema-ruumides” anda võistlejatele lahendamiseks erinevaid ülesandeid/mõistatusi analoogselt saatesarjaga „Jõekalda versus Eesti”. Et võtad KP, mis asub garaažis ja lisäülesandena pead Peugeot 306-le karteri õigesse kohta installeerima. Või et võtad lastetoa-KP ning pead ühe käega vahetama beebi mustad mähkmed puhaste vastu.

Lahe! See tõstab kindlasti võistlusmomenti pingelisust, sest kunagi ei tea, mis on Sinu konkurendi nõrk pool, mis on tema lapsepõlve õudusunenägu.

Agas korraldada võiks ka hoopis siserogaini, laseks umbes 1 000 spordisõpra 5 000 m² peale laiali ja vaataks, kas nad üksteise alt ja selja tagant üldse mõne KP üles leiavad.

Ah, mis siin pikalt jutustada, kevad on käes, linnud laulavad, mätas on samuti varsti kuiv. Marss umbesest toast välja liikuma, päevakud algavad peatselt. Pinge kasvab.

Uute o-misteni

dr O

Laupäeval, 19. aprillil 2008. a. Padisel. Võistluskeskus Padise kloostri juures.

Tere tulemast Padisele!

Tänavu tähistame eestlaste jüriöö ülestõusu 665. aastapäeva. Seoses sellega otsustas Padise vald kutsuda külla orienteerujad kogu Eestist, et pidada siin 49. jüriöö teatejooks. See pika traditsiooniga orienteerumisspordi üks tähtsündmusi toimub Padise ajaloolistel radadel teist korda – elmist, 1984. aastal toimunud mäleta-me kõigi aegade suurima arvu osavõtjatega. 49. jüriöö teatejooksu start antakse 19. aprillil kell 22.00

Padise kloostri juurest, kohast, mis on üks olulisemaid paiku 1343. aastal toimunud ülestõusu ajaloos. Võistlejad saadab teele Padise puhkpilliorkester. Vahetult pärast starti esinevad Padise kloostri kammerkoor *Studium Vocale* Tiina Sooba ja Padise segakoor Liina Annuse juhatusel, esitades populaarseid laule filmist „Viimne reliikvia”. Võistluste keskuses, vallamaja platsil, süüdatakse jürituli.

Aastapäeva üritused jätkuvad 4. mail Padiset ja Paidet ühendava Nelja Kuninga Tee avamisega. Kell 21.00 süüdatakse lõkkes tee äärde jäävatel linnustel ja ajaloolistes paikades Padisel, Varbolas, Raikkülas, Keavas, Juurus, Kuimetsas, Vahastus ning Paides. Padise linnamäel toimub kohalik jüriööjooks.

Kohtumiseni 19. aprillil!

Vallavanem LEEMET VAIKMAA

Eesti MV

lühirada ja MN21 teade

17. -18. mai Põlvamaa, Kövera-Orava vald

L.17.05. Lühirada KÖVERA Start kell 14.00, MN21E 14.30

P.18.05. Teade MN21 KÖVERA Start kell 10.30

Maastik ja kaart: Kaardi autorid: Madis Oras ja Kalle Kalm sügis 2007. 1:10 000 h-2,5m

Eelnev kaart 9410 <http://www.server.ee/~tarmo/eol/kaart/9410.gif>
Maastiku esmakaardistust 4 km². Maastik keskmiselt liigestatud, korrapärase sihivõrguga ja tiheda teedevõrguga. Kõrguste vahe nõlval 25m. Läbitavus on üldjuhul väga hea, kuid leidub ka halvastiläbitavaid nooredikke ja raiesmikke.

Tähistus: Tähistus võistluskeskusesse algab Värsk-Põlva mnt 11. km Niitsiku teeristist.

Osavõtuklassid ja eritingimused: Orienteerumisjooksu lühirajal on osavõtuklassid U23M (mehed, sündinud 1986 ja hiljem) ja U23N (naised, sündinud 1986 ja hiljem), kes võistlevad vastavalt M21E või N21E rajal ja medalisarvestuses.

LÜHIRADA - Osavõtuklassid: M14-M20, U23M, M21E, M21A, M35-M75, N14-N20, U23N, N21E, N21A, N35-N70

Stardiintervall on kõikides võistlusklassides 3 minutit v.a. MN21E, kus on stardiintervall 2 minutit.

TEADE - Osavõtuklassid: M14-16, N14-16, M18-20, N18-20, M21, N21, M35-40, N35-40, M45-50, N45-50, M55-60, N55+, M65+

Rada: M21 ja N21 klasside rajal on teise vahetuse etapi pikkus 2/3 ülejäänud etappide pikkusest.

Eeldatavad võiduajad:

Võistluste rajad lühirajal on planeeritud lähtudes järgmistest võiduajadest minutites: HD14: 15 minutit; HD16: 20 minutit; HD21E: 30-35 minutit ülejäänud klassides: 25 minutit

Võistluste rajad teates on planeeritud lähtudes järgmistest võiduajadest minutites: H21: 45 min; D21: 40 min

Eelregistreerimine: Võistlustest osavõtuks saab registreeruda Interneti Võistluskeskuse (www.osport.ee) kaudu või e-mailiga raul48@hotmail.ee hiljemalt **09.05.2008**. Üheaegselt eelregistreerimisega tuleb tasuda ka osavõtumaks. Eelregistreerimine jõustub alles pärast osavõtumaksu laekumist võistluse korraldajale.

Teatevõistlusteks eelregistreerimisel tuleb soovitatavalt näidata võistkonna esialgne nimeline koosseis. Võistkonna täpne koosseis koos jooksujärjestuse ja SI-kaardi numbritega tuleb esitada hiljemalt 17.05.2008 kella 17.00-ks võistluse sekretariaati.

Võistluse korraldaja jätab individuaalvõistluse stardi protokoll algusesse vabu kohti, kuhu eelregistreerimise tähtaja möödumisel kahekordse stardimaksu eest on võimalik jooksvalt registreeruda.

Märkesüsteem: Kasutatakse elektroonilist märkesüsteemi SportIdent. Korraldajatel võimalik rentida SI –kaarti 25kr/päev.

EMV osavõtumaksud: Vastavalt EMV 2008 a juhendile.

Pesemine: Soe välidušš võistluskeskuses

Toitlustamine: Puhvet võistluskeskuses

Majutus: Ettetellimisel

Värsk veekeskus	www.minspa.ee	79 99300
Värsk sanatoorium (hotell)	www.spavarska.ee	79 64666
Hirvemäe puhkekeskus	www.hirvemae.ee	79 76105
Värsk külastemaja	www.candela-ket.ee	79 64635
Värsk Gümnaasiumis põrandamajutus	35.-/öö	79 64721

Parkimine: Parkimine korraldatakse võistluskeskuse lähimbruses 15.-/päev

Korraldajad: VÄRSKA OK PEKO

Pikk 18-9 Värsk Põlvamaa 64001 www.peko.ee

e-mail: raul48@hotmail.ee

Peakorraldaja: Raul Kudre5256695

Rajameister: Madis Oras

Peasekretär: Ingrid Kala

Ajavõtt: Einar Raudkepp

Start: Meelis Mälberg

XXXIII Põlva orienteerumisteisipäevakud

2008

Etapp	Kuup.	Kaardi nr.	Koht	Tähistuse algus	Rajameistrid
I	8.04	2004051	Sulbi veski	Tartu-Räpina mnt.	Tõnu Loog
II	15.04	2005030	Laari pikniku koht	Põlva-Tartu mnt. 7 km	Kaspar Kork
III	22.04	S,R 2007064	Mooste	Mooste-Põlva tee alguses	Ülo Needo
IV	29.04	S 2007079	Kanepi	Kanepi alev	Maret Vaher
V	6.05	2008	Kärša-Mooste	Tartu-Räpina mnt.	Raul Olesk
VI	13.05	2006053	Orava	Orava alev	Alar Assor
VII	20.05	2006064	Vinso	Põlva-Värška mnt.18 km	Kalle Ojasoo
VIII	27.05	S 2006049	Vastse-Kuuste	V-Kuuste alev	Reet Johanson
IX	3.06	2003037	Küka	Ihamaru-Liiva mnt. 11 km	Mihkel Järveoja
X	10.06	2006021	Piigaste	Põlva-Saverna mnt.	Taavi Nurm
XI	17.06	R 2004023	Kadaja karjäär	Põlva-Saverna mnt. 3 km	Pear Post
XII	1.07	R 2003020	Palojärve	Ihamaru-Liiva mnt. 3 km	Karl Kärša ja Rene Post
XIII	29.07	2003035	Uniküla	Lootvina-Kurista tee	Kaarel Kure
XIV	12.08	R 2004023	Hatiku	Põlva-Tartu mnt. 8 km	Raido Mitt
XV	19.08	2006064	Leevi	Põlva-Värška mnt.18 km	Toomas Tarve
XVI	26.08	2005031	Taevaskoja mets	Põlva-Tartu mnt. 5 km	Antti Siima, Helena Heinväli
XVII	2.09	R 2008	Kärša kirik	Tartu-Räpina mnt.	Tõnu Sikkal
XVIII	9.09	R 2008	Kiidjärve	Koorverest	Taanil ja Teet Tooming
XIX	16.09	S 2007065LK	Krootuse alev	Põlva-Saverna mnt.	Tõnu Nurm
XX	23.09	S 2008	Põlva linn	Hotell Pesa parkla	Nikolai Järveoja

R-Rattaorienteerumise rada 3, 11, 12, 14, 17. ja 18. etapil

S-Sprindirada 3, 4, 8, 19, 20 etapil

I MAJANDAMINE

- ▶ Korraldaja vastutab etapi tehnilise läbiviimise eest
 - ▶ Osavõtjad kannavad osalistel korraldamise kulud
 - ▶ Sponsorid moodustavad auhinnafondi ja aitavad kaardikulude katmisel
- Toetavad Põlva Maakonna Spordiliit, Eesti Kultuurkapitali Põlvamaa Ekspertgrupp, Põlva linn, Põlva ja Kõlleste vald, Värška Vesi AS, Räpina Paberivabrik AS, Addinol, Odermaa talu, Astel AS, Värška Sanatoorium AS, Varola OÜ, Tani Mets OÜ, Põlva Agro OÜ, Norten OÜ, Lõuna Pagarid AS

II TULEMUSTE ARVESTAMINE

- ▶ Kompleksarvestus toimub kõigile vanuseklasside kaupa. Etapil saab punkte igas vanuseklassis järgmiselt: I koht 50p., II koht 40p., III koht 35p., 4 koht 32p., 5 koht 30p., 6 koht 29p. jne. Arvesse lähevad kõik etapid. Nendel kogutud punktid määravad paremusjärjestuse. Võrdsete punktide korral otsustab suurem esikohtade või paremate kohtade arv kõigil etappidel. Võistlused toimuvad 35 vanuseklassis 8 erineval rajal. Võistlejad valivad ise võistlusklassi vastavalt vanusele või tasemele

III RAJAD, PIKKUSED JA VANUSEKLISSID

1. rada- pikk ja tehniline	8- 9 km	M21E	
2. rada- tehniline	6- 7 km	M18,21A,35,40,45;	N21E
3. rada	4- 5 km	M16,21B,50,55,60;	N18,21A,35,40,45
4. rada-VIP tehniline	- 4 km	VIP M/N;	N16, 50, 55, 60
5. rada- VIP lihtne	- 4 km	M14,65,70; VIP M/N;	N14
6. rada- lihtne	2- 3 km	M12;	N12
7. rada- hästi lihtne	1- 2 km	M10,8;	N10,8
8. rada- rattaorienteerumine	8-10 km	M21;	N21
- Sprindirada on võimalik joosta 3, 4, 8, 19, 20 etapil. Raja pikkus kuni 2 km. Kaart sprindi tingmärkidega ja mõõtkava 1: 5000 või 1: 4000. Rajale võib minna vabalt valitud ajal. Kompleksarvestust ei peeta. Vabarada teha igaüks ise, endale sobiva pikkusega. Tulemuse saab juhul,

kui on läbitud vähemalt üks kontrollpunkt. Rajale võib minna ka koos kaaslasega. Sellel rajal saavad tulemuse ka katkestajad ja tühistatud.

IV STARDIMAKSUD

- Täiskasvanutel 30 krooni, õpilastel, üliõpilastel ja pensionäridel 15 krooni.
 MN8,10 klassides stardimaksu ja SI pulga renditasu pole. Võimalik on maksta stardimaks paketiina terve hooaja eest. Täiskasvanud 550 krooni, õpilased ja pensionärid 250 krooni.
 Ülekande korral OK Põlva Kobras a/a 1120074588. SI pulga laenus 15 krooni.
 Sprindikaart 10 krooni

V AUTASUSTAMINE

- ▶ Üldkokkuvõttes võistlusklasside parimatele auhinnad
- ▶ Kõikidel etappidel osalenutele eriauhinnad

VI KODUKORD

- ▶ Kaardi serva või lisalehele on trükitud kõikide radade läbimise järjekord
- ▶ Kasutusel on ainult SportIdent märkesüsteem
- ▶ Punktiarvestust peetakse EOL koodide alusel. Võistlejatel, kellel pole EOL koodi, saa selle kohtunikelt
- ▶ Start avatud kell 16-19, alates 15. augustist 16.00-18.30
- ▶ Rajale võib minna vabalt valitud ajal
- ▶ Finiš suletakse tund aega peale stardi sulgemist
- ▶ Osavõtjad vastutavad ise oma tervisliku seisundi eest
- ▶ Buss väljub Põlva Spordikeskuse ja Centrumi poe juurest kell 16.45
- ▶ Infot saab tel.klubis 79 94 851 e-mail: kobras@neti.ee, klubi koduleheküljelt <http://kobras.polvamaa.ee/>. 1-10.etapp Annika Puusalu tel.51 69281, 11-20.etapp Jaana Aedmäe tel.53 307797

XVIII PEKO KEVAD

tavarada ja lühirada

12.- 13 aprill Põlvamaa Poogandi järv, Korela

Laupäev, 12.04. Tavarada, start 13.00.

Pühapäev, 13.04. Lühirada, start 11.00.

Maastik ja kaart

Korela. Seis 2004. a.sügis-talv 1:10 000, h 2,5 m. Kaardi autorid A.Leesik, K.Kalm.

Männimets valdavalt hea kuni keskmise läbitavusega ja väga hea nähtavusega.

Reljeef keskmiselt kuni tugevalt liigestatud. Kõrguste vahe nõlval 30 m.

Maastik suhteliselt kuiv.

Kohalesõit: Värskast Saate mnt. 9. km. Tähistus algab Värskast.

Võistlusklassid

MN 8NR, 10NR, 12, 14, 16, 18, 20, 21A, 21B, 35, 40, 45,50, 55,60, M65.

Avatud rada 4,5 km.

Märkesüsteem

Võistlusel kasutusel SI-süsteem.

Registreerimisel teatada oma SI-number. SI-kaarti on võimalik rentida korraldajalt 25 krooni päev.

Stardimaksud

HD8-14 35.-/päev

HD16-20,60,65 50.-/päev

HD21-55 80.-/päev

Avatud rada 50.-/päev

Registreerimine

06.aprillini 2008 IVK-s(www.osport.ee), või e-mail: raul48@hotmail.ee.

Stardimaks kanda üle Värska OK PEKO arvele 1120074669 Hansapangas.

Hililinejatele kahekordne stardimaks.

Pesemine- Soe välidušš võistluskeskuses.

Toitlustamine - Puhvet võistluskeskuses

Majutus

Ettetellimisel

Värska veekeskus www.minspa.ee 7999 300

Värska sanatoorium (hotell) www.spavarska.ee 7964 666

Hirvemäe puhkekeskus www.hirvemae.ee 7976 105

Värska külalistemaja www.candela-ket.ee 7964 635

Värska Gümnaasiumis pörandamajutus 35.-/öö 7964 721

Parkimine

Parkimine korraldatakse võistluskeskuse lähiümbruse metsateedel 10.-/päev.

Auhinnad

Vastavalt osavõtjate arvule kahe päeva summas. Kõikidele nõõrirajal jooksjatele väike auhind.

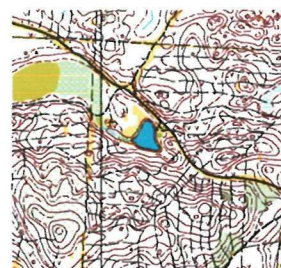
Korraldajad

Peakorraldaja: Raul Kudre

Rajameister: Rein Zaitsev

Lisainfo: Raul Kudre 7964 721, 5256 695

Kaardi näidis

Põlva maakonna lahtised MV

õine orienteerumisjooks

Reede 11. aprill Põlvamaa, Mikitamäe

Võistluskeskus Mikitamäe Põhikoolis

Programm

Startide algus kell 21.00.

Autasustamine kell 23.30.

Tähistus võistluskeskuse: Värska- Röpina mnt 8. km Mikitamäe asulast.

Võistlusklassid ja stardimaksud

HD 21, D40, H35, H45, H55+ Põlva maakonnast 35 EEK, väljastpoolt 70 EEK

HD18, 16, 14 Põlva maakonnast 15 EEK, väljastpoolt 30 EEK

Kaart ja maastik

Kaardi nr. 2007025LK. Kaardi kesk- ja idaosas on väga hea läbitavusega ja tiheda teedevõrguga männimets.

Kaardi lääneosas, kuhu jääb Mikitamäe asula, vahelduvad põllud tihedamate metsatukkadega ja soodega.

Maksimaalne kõrguste vahe 10 meetrit. Välitööd 2006-2007. a. Mõõtkava 1:10 000, kõrgusjoonte vahe 2,5 m. Kaardi autor Madis Oras.

Planeeritavad radade pikkused

H 21 - 9,0 km

H18,H35 - 7,0 km

D21,D18; H16, H45 - 6,0 km

D16, D40; H55 - 4,0 km

H, D14 - 3,0 km

Autasustamine

Kõigi vanuseklasside 3 paremat autasustatakse medali ja diplomiga, võitjaid lisaks kingitusega.

Märkesüsteem:

SportIdent

Registreerimine

kuni 06. aprillini 2008 www.osport.ee kaudu, e-mail:

raul48@hotmail.ee. Registreerimisega koos tasuda osavõtumaks

Värska OK Peko a/a 1120074669 Hansapank

Registreerimisel teatada SI-kaardi number, kui see erineb EOL andmebaasis olevast või kaardi rentimissoov. Renditasu 25.-kr. päev.

Muud

Võistluskeskuses riietumise ja pesemise võimalus.

Korraldajad: Värska OK Peko, Põlva Maakonna Spordiliit.

Peakorraldaja: Raul Kudre 5256 695

Rajameister: Rein Zaitsev

Võru valla auhinnavõistlus öine

sprint

5. aprill Võrumaa, Puiga

Puiga Põhikool, Puiga küla, Võrumaa (Võru-Kose-Haanja tee 2. kilomeetril Koselt lugeses). Start algus kell 21.00

VÕISTLUSKLASSID:

M18, N18, M21, N21, M40, N40

STARDIMAKS, REGISTREERIMINE JA STARDIPROTOKOLLID

Eelregistreerimine Internetis <https://www.osport.ee/> kuni 02.04.2008.

Stardiprotokoll avaldatakse OK Võru koduleheküljel 03.04.2008

Stardimaks on 60.- EEK võistleja kohta. Korraldaja jätab stardiprotokollid reservkohti võimalikele hilinenud registreerijatele. Hilinenud registreerimisel on stardimaks 100.- EEK. Stardimaks tasuta Orienteerumisklubi Võru arveldusarvele nr.10402006021008 SEB

VÕISTLUSKORRALDUS, VÕISTLUSKAART JA RAJAD:

Registreerunud võistlejad stardivad vastavalt loositud järjekorrale eraldistardist, stardiintervall 1 minut. Kasutusel uus sprindiorienteerumiskaart, mis vastab ISSOM2007 nõuetele. Kaardi mõõtkava 1:4000, h2m (joonistatud 2007-2008).

Kaardi autor ja rajameister: Markus Puusepp.

Esialgsed radade pikkused:

M21, M18 – 2,5 km

M40, N21 – 2,0 km

N18, N40 – 1,7 km

Kasutusel SportIdent märkesüsteem, SI-kaardi rentimine korraldajalt 15.-/tk.

MAASTIK JA VÕISTLUSLUD

Maastik koosneb hooldatud haljasaladega maa-asulast ning sellega piir-

nevatest metsatukkadest. Joostavus kogu maastiku ulatuses hea kuni väga hea. Hoonestuse ebakorrapärane paiknemine ning kaarti läbiv oja pakuvad palju teevalikuvõimalusi. Olenemata veeseisust on valdav osa maastikust kuiv.

RIIETUMINE, PESEMINE JA MAJUTUS

Võistluskeskus asub Puiga Põhikoolis (Puiga küla, Võru-Haanja teel), kus alates kella 20.00 on osalejate päralt riietusruumid, duširuumid ja WC.

KEELUALAD: Vastavalt kaardil näidatule.

OHUKOHAD:

- Maastikul olevad tänavad on võistluse ajal vähese liiklusega, kuid liikluseks avatud - ettevaatust tänavate ületamisel!

- Mänguväljakutel esineb kaardistamata pisiobjekte (turnimiskangid jms.), mille suhtes peab otsajooksu vältimiseks tähelepanelik olema.

- Maastikku läbiv oja võib olla suurvee korral raskesti ületatav – täpne info veeseisu kohta võistluskeskusest.

PUNKTISÜSTEEM:

Võistlus on esimene osavõistlus Eesti Sprindikarika sarjas (<http://os-print.ee/>). Karikasarja arvestuses jagatakse punkte järgmiselt: I koht

– 50 punkti, II koht – 45 punkti, III koht – 41 punkti, 4.koht – 38 punkti, 5.koht – 36 punkti, 6.koht – 35 punkti, ..., 40.koht – 1 punkt.

AUTASUSTAMINE: Auhinna saavad iga võistlusklassi 3 paremat.

Auhinnad paneb välja Võru vald.

KORRALDAJA: Orienteerumisklubi Võru, www.okvoru.ee

Peakorraldaja: Sixten Sild, tel.50 68377

Volinik: Jaan Tarmak (SK Tallinna Kompass)

Karjalaskevõistlus ja Lihavõtte lühirada

tavarada ja lühirada

5. -6. aprill Võrumaa, Kiidi

KORRALDAJA: OK Võru

PROGRAMM:

05. aprill **Karjalaskevõistlus** (tavarada) Kiidi.

Start 13.00

06. aprill **Lihavõttesprint** (lühirada) Kiidi.

Start 10.00

KLASSID:

MN8NR; MN10NR; MN12; MN14; MN16; MN18; MN21A; MN21B; MN35, MN40; MN45; MN50; MN55; MN60; MN65

Korraldaja jätab endale õiguse klasse ühitada kui eelregistreerimise kuupäevaks on võistlusklassi registreerunud vähem kui 4 võistlejat.

Avatud rajad 3 ja 6 km kohapeal registreerimisega.

MAASTIK JA KAART:

Vaheldusrikas Lõuna-Eesti maastik. Maastiku ühes servas 40 m kõrgune järsk orunõlv, ülejäänud osas rohkete soode ja sookestega ning mitmekülgsete pinnavormidega mõõdukalt liigestatud, maastik. Läbitavus väga vahelduv. Esineb 2006.aasta tormimurru koristamata jäänuseid. Suhteliselt tihe teede ja radade võrk. Metsasus 70%.

Eelmised kaardid: Kiidi <http://www.server.ee/~tarmo/eol/kaart/2004006.gif>

ja Rõuge-Kerikumõtsa <http://www.server.ee/~tarmo/eol/kaart/2006061.gif>,

millele lisandub 1km² uut maastikku

MÕÕTKAVAD:

Karjalaskevõistlusel: MN8NR, 10NR 1:7500; M21A, N21A 1:15000 kõigis

ülejäänud klassides 1:10000.

Lihavõtte lühirajal: MN8NR, 10NR 1:7500; kõigis ülejäänud klassides 1:10000.

STARDIKORD:

Karjalaskevõistlusel klassides M21A ja N21A ühisstart ja hajutusega rada (M21A rada koosneb 3 ringist, N21A rada on 1-ringiline ja sisaldab "liblikat").

Ülejäänud klassidel ja Lihavõtte lühirajal eraldistart.

VÕISTLUSKESKUS JA KOHALESÕIT:

Võistluskeskus Kiidi Turismitalus <http://www.kiidi.ee/>. Tähistus algab Võru-Rõuge-Krabi maanteelt 1 km enne Rõuget.

EELREGISTREERIMINE JA STARDIMAKSUD:

Eelregistreerimine kuni 31. märtsini 2008 <http://ivk.osport.ee/> või e-postiga allan@kurmik.ee

Võistlusklass	Stardimaks
MN8-14	40.- EEK/päev
MN16-18	50.- EEK/päev
MN21-55	85.- EEK/päev
MN60-65	60.- EEK/päev

Stardimaks kanda: Orienteerumisklubi Võru arveldusarvele

nr.10402006021008 Eesti Ühis pangas

Hilinenud ülesandmisi ei rahuldata, soovitame joosta avatud rajal.

Stardimaks avatud rajal 75.-

KONTROLLSÜSTEEM:

Kõigis võistlusklassides elektrooniline SportIdent süsteem. Elektroonilise kontrollkaardi omanikel teatada kaardi number koos eelregistreerimisega. Teistel võimalik laenutada kaarte korraldajalt hinnaga 20.-kr/päev.

PESEMINE:

Soe välidušš võistluskeskuses.

TOITLUSTAMINE:

Puhvet võistluskeskuses.

PARKIMINE:

Tasuline parkimine võistluskeskuse vahetus läheduses. Sõiduautod ja väikebussid 15.-/päev, suured bussid 30.-/päev.

MAJUTUSVÕIMALUSI:

* Kiidi Turismitalu (võistluskeskus), www.kiidi.ee, tel. 50 56293

- * Külalistetoad Rõuges tel. 78 59198, 53 600210 (Karin Laine)
 - * Põrandamajutus ja soodne voodimajutus Võru Spordikoolis (12 km võistluskeskusest) ja Jaanimäe spordibaasis (8 km võistluskeskusest) tel. 50 68377 (Mati Ojandu)
 - * Eha talu <http://www.ehatalu.ee/> (2 km võistluskeskusest). tel. 5622 2843
 - * Ala-Rõuge külalistemaja (3 km võistluskeskusest), <http://www.alarouge.ee/>, tel.
 - * Rõuge Suurjärve külalistemaja (3 km võistluskeskusest), <http://www.hot.ee/maremajutus/>, tel. 52 43028
 - * Haanjamehe talu, (16 km võistluskeskusest), <http://www.kubija.ee/haanjamehetalu/>, tel. 78 66000
 - * Hotell "Kubija" (10 km võistluskeskusest), www.kubija.ee, tel. 78 66000
 - * Hermes külalistemaja Võrus (12 km võistluskeskusest) <http://www.hot.ee/hermes/>, tel. 78 213 26
 - * Peremajutus Tabinal (25 km võistluskeskusest) 50 52339 (Katrin Puusepp)
 - * Kirkumäe kámping (26 km võistluskeskusest), tel. 50 84264 (Uno Ruus)
- Lisainfo majutuse kohta Võru Turismiinfopunktist 78 21881

AUHINNAD:

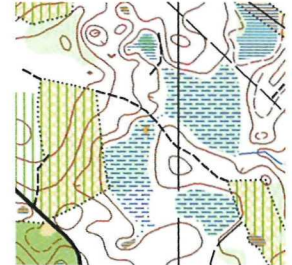
Auhinnad parematele kahe päeva aegade summas. Lisaks auhinnad

kõigile esimese päeva võitjatele. Auhinnade arv sõltub osavõtjate arvust võistlusklassis.

INFO:

Peakorraldaja Allan Kaasik, tel. 52 30405, allan@kurmik.ee
 Rajameistrid Markus Puusepp ja Sixten Sild
 Jooksev info võistluse kohta OK Võru koduleheküljel www.okvoru.ee

KAARDINÄIDISED:

XXI ILVES-3

tavarada

2. -4. mai Valgamaa, Taheva

Ootame teid kevadisele mitmepäevajooksul Ilves-3 huvitavatele orienteerumismaastikele Lõuna-Eestis Taheval. Teretunud on kõik orienteerumissõbrad, nii tippportlased kui ka asjaarmastajaid – osalejatele pakutakse radu erinevas pikkuses ja raskusastmes kokku neljakümne üheksas võistlusklassis.

Kuupäev	Start	
02.05.	16:00	Lühendatud tavarada
03.05.	11:00	Tavarada
04.05.	11:00	Tavarada

Võistlusklassid

N8 NR	N21E	M8 NR	M21E	O3
N10A	N21A	M10A	M21A	O5
N10B NR	N21AL	M10B NR	M21AL	O7
N12A	N21B	M12A	M21B	
N12B	N35	M12B	M35	
N14A	N40	M14A	M40	
N14B	N45	M14B	M45	
N16	N50	M16A	M50	
N18	N55	M16B	M55	
N20	N60	M18	M60	
	N65	M20	M65	
	N70		M70	
			M75	

NR - nõõrirada, AL - lühike tehniline (A - lühike), O - avatud rada: O7 – pikk tehniline; O5 – keskmine tehniline; O3 – lühike lihtne.

Kui võistlusklassi on registreerunud 1-3 võistlejat (v.a. D70 ja H75), siis viiakse võistlejad veteranide klassides üle üks aste nooremaste klassi ja noorteklassides B-klassist A-klassi või üks aste vanemaste klassi.

Ühendatud võistlusklassis toimub võistlus olenemata võistlejate arvust.

Stardimaksud

NM 8, 10, 12, 14	90 kr	30 kr/ päev
NM 16, 18, 20	180 kr	60 kr/ päev
NM 60, 65, 70, H75, O3, O5, O7	210 kr	70 kr/ päev
NM 21, 35, 40, 45, 50, 55	300 kr	100 kr/ päev

Märkesüsteem

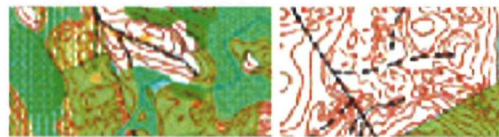
Kasutatav märkesüsteem : SPORTident Võimalik on kasutada ka SPORTident-9 kaarte.

SI-kaardi rent: 25 krooni päevas. SI-kaardi kaotamisel kompensatsioonitasu 450 krooni.

Kaardid ja maastik

Kaardid: mõõtkaava 1:10000 ja 1:15000, kõrgusjoonte vahe 2,5m. Kaartide autorid: Madis Oras, Avo Veermäe, Arvo Kivikas, Kalle Kalm. Eelmine kaart: nr. 2002032

Korrapärase sihivõrguga metsamaastik. Metsa läbitavus väga halvast väga heani. Palju erinevas vanuses raiesmikke ja noorendikke, millede läbitavus on kohati eriti raske; soid. Reljeef keskmiselt liigestatud. Kõrguste vahe 60m, ühes nõlvas maksimaalselt 40m.

Registreerimine

Registreerimine koos stardimaksu tasumisega kuni 24. aprillini 2008.a. internetis võistluse koduleheküljelt www.okilves.ee/ilves3

Registreerimistasu kanda OK Ilves pangaarvele nr. 1120086880 Hansapangas.

SI-kaardi rent: 25 krooni päevas.

Majutus

Majutusvõimalused www.visitestonia.com

Koolimajas põrandamajutus.

Nakatu Turismitalu, Taheva vald, Valgamaa www.nakatu.ee

Niidu talu, Taheva vald, Valgamaa www.hot.ee/niidukivi/niidutalu.htm

Hotell Kubija, Võrumaa www.kubija.ee/

Korraldaja

OK Ilves www.okilves.ee
ilves3@okilves.ee

6. KLUBIDE KARIKAS

tavarada ja teade

31. mai -1. juuni Järvamaa, Kõrveküla-Nelijärve

Laupäeval start 12.00

Kaart ja maastik: 1: 10 000 ja 1: 15 000, h 2,5 m.

1. päev, Kõrveküla-Nelijärve: keskmiselt liigestatud mikroreljeefiga männi- ja segamets vaheldumas tasaste, soisete aladega. Kaardi serva läbib suur oosirida. Max kõrguste vahe ühel nõlval 22 m. Korrapärane sihivõrk, teid on vähe. Läbitavus on halvast väga heani. Lühemad rajad kulgevad peaaegu kogu ulatuses hea läbitavusega männimetsas. Pikematel radadel on kohati läbitavus ka halb.

Võistlusklassid: HD10N, HD14, HD16, HD20, HD21 (pikk), HD21L (lühike 60%), HD35, HD45, HD55, D60, H65

Planeeritud võitja aeg (minutites) klasside kaupa:

HD10	20 min
HD14	25-30 min
D16, D21 (lüh)	35 min
D45, D55, D 60	40 min
D20, D35, H16, H21 (lüh), H55, H65	45 min
H45	50 min
D21 (pikk)	55 min
H20, H35	60 min
H21 (pikk)	75 min

Osavõtumaksud:

HD10	15 EEK
HD14-HD16	30 EEK
HD20	50 EEK
HD21- HD55	90 EEK
D60, H65	60 EEK

Märkesüsteem:SPORTident märksüsteem. SI-kaardi rent 25 krooni.

Kohale sõit: tähistus Jäned Perila teeristil

Koht: Nelijärve

Pühapäeval 1. juuni, Start kell 11.00

Kaart ja maastik: 1:10 000, h 2,5m.

Nelijärve: keskmiselt ja kohati tugevalt liigestatud reljeefiga okas- ja segamets, järved ja oosid. Jõgi jagab maastiku kaheks osaks. Teede- ja sihivõrk keskmine ja tihe. Mõnes kohas on uusi kaardistamata ATV jälgi. Max kõrguste vahe ühel nõlval 24 m. Sood on kohati halvasti läbitavad. Läbitavus heast keskmiseni, on ka uut raiet ja oksarisu. Ohukohad: purded, vana okastraa-taed. Siniallikad on läbimatud, kuigi vett on pealtnäha vähe on mudakiht all põhjatu (3-4 m). Ületus ainult purde kaudu! Ettevaatust ka Piibe maantee ületamisel võistluskeskuse juures (parkla asub üle tee).

Teade: Võistlus toimub kolmeliikmeliste võistkondade vahel. Võistkonda võivad kuuluda noored, täiskasvanud ja veteranid soost sõltumata, valides endale sobiva vahetuse.

Rajad: I vahetus 8 km
II vahetus 3,5 km
III vahetus 5 km

Osavõtumaks: võistkond – 200 EEK

Märkesüsteem: SPORTident märkesüsteem. SI-kaardi rent 25 krooni.

Kohale sõit: Tähistus algab Nelijärvelt.

Arvestuse pidamine: Arvestust peetakse klubide vahel mõlema päeva tulemuste põhjal.

Tavarajalt läheb arvesse ühelt klubilt 20 parema tulemus. Tavarajal saavad punkte iga klassi 10 paremat, ka nõõrrajal. Punkti skaala I koht 16 punkti, II koht 12 punkti, III koht 9 punkti, 4. koht 7 punkti, 5. koht 6 punkti jne 10. koht 1 punkt.

Teates läheb ühelt klubilt arvesse 6 parema võistkonna tulemus. Punktide skaala I koht 50 punkti, II koht 45 punkti, III koht 41, 4. koht 38, 5. koht 36, 6. koht 35 jne 40. koht 1 punkt.

Autasustamine: kolme paremat klubi karikatega ja võitjat rahaliselt.

Registreerimine: 26. mai e-postiga rejaanus@hotmail.ee, fax 621 2221 Maimu Tornberg,

Registreerimisega koos tasuda osavõtumaks: Orienteerumisklubi Kooperaator, A/a 10002017276006 SEB Eesti Ühispank

Reklaami avaldamise hinnad

1. Eesti o-võistluskuksete avaldamine (must-valge):

- 1.1. suurus kuni A7 60 kr.
 - 1.2. suurus kuni A6 125 kr.
 - 1.3. suurus kuni A5 250 kr.
 - 1.4. suurus kuni A4 500 kr.
- (korduskutsede avaldamine -30%).
Värvilised võistluskuksed reklaami hinnaga.

2. Reklaami avaldamine (sisemised leheküljed):

- 2.1. suurus kuni A7
värviline 400 kr.
- 2.2. suurus kuni A6
värviline 800 kr.
- 2.3. suurus kuni A5
värviline 1600 kr.

2.4. suurus kuni A4

värviline 3200 kr.

3. Reklaami avaldamine (tagakülge)

A4 värviline 4000 kr.

(kordusreklaami avaldamine -30%).

Eesti Orienteerumislüüdi liikmetele on reklaami avaldamisel soodustus -50%.
Võistlusmaastike sulgemise teadete avaldamine on tasuta.

lk. 30-31

Õiged vastused:

5 - 2
6 - 2
14 - 2
15 - 2
23 - 2

JUHATUSE otsused

20.02.2008

Otsus nr. 599. Kutsuda kokku EOL-i üldkogu 22. märtsil 2008. a., kell 11.00 Tallinnas, Regati 1, Pirita TOP Spa Hotellis, Ruhnua saalis ja kinnitada esialgne päevakord.

12.02.2008

Otsus nr. 598. Kinnitada ri-

gieelarvest Kultuuriministeeriumi kaudu noortesportdiga tulemuslikult tegelevate spordiklubide toetuse jaotus EOL-i liikmete vahel 2008. aastal:

OK Võru 129 768 krooni, OK Põlva Kobras 121 060 krooni, OK Ilves 79 081 krooni, OK Orvand 69 157 krooni, Värska OK Peko 29 863 krooni, OK JOKA 25 532 krooni, ROK Rae 22 628 krooni, Rakvere OK 19413 krooni, SRD SK 19 320 krooni, OK Kape 10

958, Harju KEK RSK 6 974 krooni, Piirivalve Spordi Kesklubi 6 533 krooni, SK Saue Tammed 5 527 krooni, OK West 5 065 krooni, Hiiumaa Orienteerujate Klubi 4 243 krooni, TA OK 3 628 krooni.

11.02.2008

Otsus nr. 597. Eesti MV märketeatesuusatamises väljakuulutatud ajal ei toimu. Otsus nr. 596. Kinnitada 49.

Jüriöö jooksu juhend.

24.01.2008

Otsus nr. 595. Võtta MTÜ OK Composter Eesti Orienteerumislüüdi liikmeks. Otsus nr. 594. Juhatuse esimehele volituste andmine. Otsus nr. 593. Kinnitada 2008. a. Suunto Gamesi juhend. Otsus nr. 592. Eesti juunioride ja noorte SO

koondise kinnitamine.

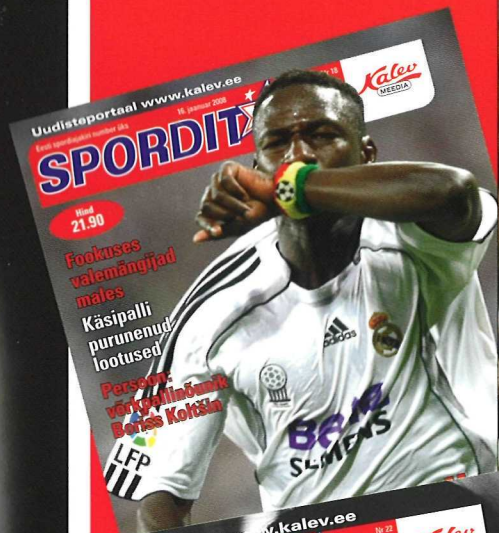
Otsus nr. 591. Volituste andmine Eesti Orienteerumislüüdi juhatase esimehele EOLi esindamiseks.

11.01.2008

Otsus nr. 590. Kinnitada Eesti SO koondise Euroopa MV-le.

08.01.2008

Otsus nr. 589. Kinnitada lisa-reeglid märkeorienteerumisele.

SPORDIT*HT

ilmub igal kolmapäeval

UUED SEIKLUSED KÜT SUVAID

Kõrgustes kasvavad tiivad
Takistused tee on tarkadele
Ülatused võtavad õiget hetke
Karuud kannavad salapäraseid veteid

Hansapank
DREAM

2008

Hansapank XDREAM 2008

**4 SEIKLUST
KÜTSUVAD KÕIKI VAPRAID:**

- I osavõistlus 27.04 Klooga
- II osavõistlus 28.-29.06 Karksi-Nuia õine
- III osavõistlus 24.08 Paide sprint
- IV osavõistlus 5.10 VIITNA

WWW.XDREAM.EE

Peasponsor:

 Hansapank
Swedbank

Suursponsor:

Sponsor:

VOISTLUS TOIMUB KOI MEELIKMEISTE VOISTKORDADE VAHEL:
liikuga saad jalgsi, ratastele ja karuuga